

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยการใช้วิธีสัจ 4 ของนักศึกษา

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

FACTORS AFFECTING 'FOUR NOBLE TRUTHS'
PROBLEM-SOLVING AMONG AGRICULTURAL EDUCATION STUDENTS
IN KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

โดย

รัชดากร พลภักดิ์

RCH

46

395

K5

๙๖๖1 ๗

73034

เขียน.....
น.ปี 2.7 ส.ย. 2550

ได้รับทุนทำวิจัยจากสมาคมนักวิจัย ครั้งที่ 2

ในความอุปถัมภ์ของสภาวิจัยแห่งชาติ

ประจำปีพ.ศ. 2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง

ISBN 974-326-371-3

บ.ทพจ.๒๕๖๓

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สามารถดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จเป็นรูปเล่มได้จากทุนของสมาคมนักวิจัย รวมทั้งการแก้ไขของนายชเนศ ต่วนชะเอม นายกสมาคมนักวิจัย ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปประยุกต์ใช้ทุกท่าน อนึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร จารุสมบัติ หัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ที่ให้ความอนุเคราะห์อนุญาตให้เก็บข้อมูลกับนักศึกษาในภาควิชา

ขอขอบคุณนักศึกษภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี อีกทั้งขอขอบคุณอาจารย์อรุณรัศมี แสงศิลา และอาจารย์จำลอง ศรีสุวรรณที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด

คุณความดีอันเกิดจากผลงานวิจัยนี้จึงบังเกิดแต่ทุกท่านที่ได้ช่วยให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง

ด้วยดี

รัชดากร พลภักดี

ธันวาคม 2548

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4 ของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์
 เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง

ผู้วิจัย : รัชดากร พลภักดิ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการ
 แก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะแก้ปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4
 ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุ
 ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จากนั้นคัดเลือก
 กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 131 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ
 แบบสอบถามและแบบทดสอบ สถิติที่ใช้คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson product-moment

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษาภาควิชาครุ
 ศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบังคือ การศึกษาของบิดา และเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ในด้านความมี
 เหตุผล ความแจ่มแจ้ง ความมีประสิทธิผล ความมีประสิทธิภาพ ความเหมาะสม ความง่าย ความมี
 คุณค่า ความมีอิสระ ความเข้าใจ ความคุ้มค่า และ ความรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในด้านครอบครัวคือ ควรมีการจัดกิจกรรมภายในครอบครัว
 ให้สมาชิกได้ตระหนักถึงแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ส่วนในด้านสถานศึกษา ผู้สอน

และ ผู้เรียนควรร่วมกันตระหนักถึงความสำคัญและสร้างเจตคติที่ดีในการแก้ปัญหาคำ
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 อริยสัจ 4 ในสถานศึกษา

Abstract

Title : Factors affecting ‘four noble truths’ problem-solving among agricultural education students in King Mongkut’s Institute of Technology Ladkrabang

Author : Ratchadakorn Phonpakdee

The purpose of this research was to study factors affecting ‘four noble truths’ problem-solving ability among agricultural education students in King Mongkut’s Institute of Technology Ladkrababng. Population was students in department of agricultural education, King Mongkut’s Institute of Technology Ladkrabang. Data was drawn from 131 samples by the use of questionnaires and tests. Statistical analysis used were frequencies, means, percentage, standard deviation, and Pearson product-moment correlation.

The results were found that educational level of father and attitude of student about ‘four noble truths’ such as rationality, enlightenment, effectiveness, efficiency, appropriateness, simplicity, value, independence, comprehensiveness, worth, and rapidity affected ‘four noble truths’ problem-solving ability of students.

Recommendations from this study to family is within family should have an activity about ‘four noble truths’ problem solving, to school is teachers and students should be aware the importance of ‘four noble truths’ and make good attitude to ‘four noble truths’.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
ขอบเขตการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
ข้อจำกัดของการวิจัย	5
หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การศึกษากับพุทธศาสนา	6
2.2 กิจกรรมทางพุทธศาสนา	8
2.3 ทฤษฎีความรู้	10
2.4 หลักการและทฤษฎีการเรียนรู้	13
2.5 เจตคติ	17
2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการแก้ปัญหา	19
2.7 ทฤษฎีเกี่ยวกับอริยสัจ 4	23
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
2.9 สรุปกรอบแนวคิด	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา	35
เทคนิคและวิธีการเลือกตัวอย่าง	35
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	36
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	36
การสร้างและตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย	37
ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38

บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล	
1.1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา	42
ตอนที่ 2 ปัจจัยสนับสนุน	
2.1 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาของนักศึกษา	45
2.2 ความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 ของนักศึกษา	46
2.3 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา	47
2.4 วิธีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา	48
2.5 ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา	50
ตอนที่ 3 ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา	
3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4	51
3.2 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 ความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการ แก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4	52
3.4 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4	53
3.5 วิธีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	56
5.2 ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	63

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา	42
2	แสดงประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ของนักศึกษา	45
3	แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 ของนักศึกษา	46
4	แสดงเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 ของนักศึกษา	47
5	แสดงวิธีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา	48
6	แสดงความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา	50
7	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญห ด้วยอริยสัจ 4	51
8	แสดงประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อ ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4	52
9	แสดงความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการ แก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4	52
10	แสดงเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4	53
11	วิธีการในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถใน การแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4	54

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัยซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำวิจัย (Phenomena)

โดยส่วนใหญ่คนไทย 95 เปอร์เซ็นต์นับถือศาสนาพุทธ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2548) ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทยและได้มีการจัดวิชาพุทธศาสนาอยู่ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งนักเรียน นักศึกษาจะได้เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางพุทธศาสนากับทางโรงเรียน หลักธรรมที่สำคัญของพุทธศาสนา คือ ความจริงทั้ง 4 ประการ หรือที่เรียกว่า อริยสัจ 4 ซึ่งได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ได้เป็นหลักธรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาของพุทธศาสนิกชนทั่วไปอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นักศึกษา บุคคลทำงาน หรือผู้สูงอายุ

ปัจจุบันสังคมไทยเราได้เผชิญกับวิกฤตที่หลากหลายโดยเฉพาะในหมู่นักเรียน นักศึกษา ที่ห่างเหินจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ขาดความเข้าใจ ขาดความศรัทธาในหลักธรรมของพุทธศาสนา ถูกชักจูงไปในทางที่ผิด ค่านิยมสมัยใหม่ที่ฟุ้งเฟ้ออยากมีอยากได้ ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาส่งผลให้เกิดการแก้ปัญหาในทางที่ผิด ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่จำเป็นต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้แล้วขณะที่ยังมีปัญหาที่เกิดขึ้นขณะกำลังศึกษาอยู่ด้วยจากการจัดการเรียนการสอนของทางสถานศึกษาที่ต้องการฝึกฝนผู้เรียนภายใต้ปรัชญาที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการแก้ปัญหาของนักเรียน อาจใช้วิธีการการลองผิดลองถูก (Trial and error) การใช้วิธีการเดิม ๆ ที่เคยใช้แล้วสำเร็จ (Heuristics) การใช้วิธีการคิดนอกกรอบ (Lateral thinking) หรือ วิธีการอื่น ๆ ให้เพียงพอบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้เขียนไว้เท่านั้นโดยไม่ใส่ใจถึงศีลธรรม จริยธรรม ในการแก้ปัญหา

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้เปิดรับสมัครผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจากสถานศึกษาทางด้านการเกษตร เช่น วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยประมงดินสูลานนท์ เป็นต้น เพื่อเข้ามาศึกษาต่อในหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ (ต่อเนื่อง 2 ปี) และสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร (ต่อเนื่อง 2 ปี) ทั้งนี้เพื่อผลิตครูเกษตรที่มีความสามารถในการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ อีกทั้งเป็นผู้ที่สามารถให้บริการวิชาการเกษตรแก่ชุมชนได้ ดังนั้นนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อยังสถานศึกษานี้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้อง เข้าใจไม่วารณใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อมของสังคม สามารถไตร่ตรองแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เป็นผู้ที่มีความรู้ จริยธรรม สามารถชี้นำผู้เรียน และสังคมในทางที่ถูกต้องได้

นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรเป็นผู้ที่ถูกฝึกฝนมาจากสถาบันการศึกษาเดิมด้วยปรัชญา “Learning by Doing” ซึ่ง John Dewey ได้เป็นผู้คิดค้นคำนี้ขึ้น ซึ่งปรัชญานี้ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนทางด้านเกษตร โดยการให้ผู้เรียนเรียนรู้การเกษตรนอกจากในตำราด้วยการทำโครงการเกษตรต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะเผชิญกับปัญหามากมายและหลากหลายในการทำโครงการด้วยตนเอง เช่น งบประมาณในการลงทุน การปลูกพืชที่ต้องเผชิญกับศัตรูพืชต่าง ๆ คุณภาพของผลผลิตที่เป็นที่ต้องการของตลาด ปริมาณของผลผลิตที่อาจมีมากเกินไป ราคาของผลผลิตซึ่งไม่แน่นอน เป็นต้น ดังนั้นนักศึกษาจะต้องเรียนรู้รูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาเพื่อให้โครงการเกษตรบรรลุผลสำเร็จ หนึ่งในวิธีการแก้ปัญหานั้นอาจเป็นการใช้หลักอริยสัจ 4 ซึ่งได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ที่ถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาให้ลุล่วง และนักศึกษามองจะนำวิธีการนั้นมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ที่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรและในชีวิตประจำวัน

จากสภาพปัญหาในการจัดทำโครงการเกษตรต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินการและการศึกษาเล่าเรียนดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเรื่องนี้ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลหรือส่งผลกระทบต่อการใช้หลักอริยสัจ 4 มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนอีกทั้งนำมาใช้ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนักศึกษาต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย (Research Problems)

1. นักศึกษามีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4 มากน้อยแค่ไหน อย่างไร
2. นักศึกษาที่มีปัจจัยต่างกันจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคือการใช้หลักอริยสัจ 4 ต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 และวิธีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

4. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา
5. เพื่อศึกษาแนวทางในการที่จะแก้ปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4 ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สมมติฐานของการวิจัย (Research Hypothesis)

1. นักศึกษามีการแก้ปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4 มากน้อยต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีปัจจัยต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4 แตกต่างกัน

นิยามศัพท์ (Variable Definition)

ปัจจัย หมายถึง สาเหตุที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4 แบ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสนับสนุน ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สาขาวิชา ชั้นปีที่กำลังศึกษา ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 และวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

อริยสัจ 4 หมายถึง หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่เกี่ยวกับการดับทุกข์หรือการแก้ปัญหา อัน ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

- ทุกข์ คือ ความยากลำบาก ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ทุกข์ คือ ปัญหา เป็นภาวะที่แฝงด้วยความบีบคั้น ขัดแย้ง ขัดข้อง มีความบกพร่อง ไม่สมบูรณ์อยู่ในตัว บางครั้งเกิดเป็นปัญหาขึ้นแล้ว และบางครั้งยังไม่เกิดเป็นปัญหาและอาจเกิดเป็นปัญหาขึ้นมาในอนาคต

- สมุทัย คือ เหตุแห่งทุกข์ หรือ ต้นเหตุแห่งปัญหา หมายถึงกระบวนการที่มีการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และวินิจฉัยต้นเหตุแห่งปัญหา

- นิโรธ คือ ความดับทุกข์ ได้แก่ การหมดกิเลสโดยสิ้นเชิง (นิพพาน) อันเป็นเป้าหมายสูงสุดแห่งชีวิต ตามหลักพุทธศาสนา เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ความคิด ปัญญา ในการวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งทุกข์

- มรรค คือ ทางดับทุกข์ หรือแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งมีแนวทางดับทุกข์ได้ คือ อริยมรรค หรือทางสายกลางแห่งชีวิต มีองค์ 8 คือ เห็นชอบ ดำริชอบ เจรจาชอบ กระทำชอบ เลี้ยงชีพชอบ พยายามชอบ ระลึกชอบ และตั้งใจมั่นชอบ

การเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา หมายถึง ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ได้แก่ การทำบุญ การตักบาตร การเวียนเทียน การสวดมนต์ การถือศีล การทำสมาธิ การกินเจ การหล่อเทียนจำนำพรรษา การฟังเทศน์

ความรู้ในอริยสัจ 4 หมายถึง คะแนนความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบความเข้าใจในหลักอริยสัจ 4

เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ซึ่งวัดได้จากแบบวัดเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

วิธีการในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหาตามอริยสัจ 4 ซึ่งต้องใช้ ญาณ 3 มาประกอบการแก้ปัญหาซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามวิธีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4 หมายถึง คะแนนความสามารถในการแก้ไขปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4 ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา/ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อายุ
 - 1.3 ศาสนา
 - 1.4 สาขาวิชา
 - 1.5 ชั้นปีที่กำลังศึกษา
 - 1.6 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา
 - 1.7 ความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4
 - 1.8 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4
 - 1.9 วิธีการในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 และ
 - 1.10 ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4

2. ขอบเขตของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. ขอบเขตสถานที่ที่ศึกษา ได้แก่ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา 5 เดือน ตั้งแต่เดือน กันยายน 2548 ถึง กุมภาพันธ์ 2549

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการค้นหาปัจจัยในการพัฒนาวิธีการในการแก้ปัญหาของนักศึกษา
2. ได้ใช้เป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการแก้ไขปัญหา
3. ได้เห็นความชัดเจนในการใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทั้งในด้านการเรียนและการใช้ในชีวิตประจำวัน
4. นำผลการวิจัยเผยแพร่สู่สาธารณชนเพื่อนำไปแก้ปัญหาให้แก่นักศึกษาต่อไป

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยนี้จะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจซึ่งถูกจำกัดอยู่ในเฉพาะนักศึกษาครุศาสตร์เกษตร ซึ่งผ่านการฝึกการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองจากการทำโครงการเกษตรต่าง ๆ จากสถานศึกษาเดิม
2. เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการสอบถามการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษาครุศาสตร์เกษตรที่เคยผ่านการฝึกฝนการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองในสถานศึกษาเดิมก่อนที่จะเข้ามาเรียน ดังนั้นนักศึกษาอาจจะไม่สามารถจดจำได้ทั้งหมดว่าได้เคยใช้วิธีการใดบ้างในการแก้ไขปัญหา

หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สถานศึกษาทั่วไป เช่น กระทรวงศึกษาธิการ มหาเถรสมาคม วัด เป็นต้น นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการให้คำปรึกษา การแก้ไขปัญหาแก่นักศึกษา
2. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้อริยสัจ 4 แก่นักศึกษาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งในการเรียนและชีวิตประจำวัน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนำ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบของการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 การศึกษากับพุทธศาสนา
- 2.2 กิจกรรมทางพุทธศาสนา
- 2.3 ทฤษฎีความรู้
- 2.4 หลักการและทฤษฎีการเรียนรู้
- 2.5 เจตคติ
- 2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการแก้ปัญหา
- 2.7 ทฤษฎีเกี่ยวกับอริยสัจ 4
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 สรุปกรอบแนวคิด

2.1 การศึกษากับพุทธศาสนา

พุทธศาสนากับการศึกษามีแง่มุมที่น่าสนใจมากมายในที่นี้ ประเวศ วะสี(2548) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของพุทธศาสนากับการศึกษา 4 ประการ คือ

1. พุทธศาสนาให้คุณค่าแก่การศึกษาสูงสุด ศาสนาต่าง ๆ ให้คุณค่าสูงสุดที่พระเจ้า แต่พุทธศาสนาให้คุณค่าสูงสุดที่การศึกษา พุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า อตตฺตา หิ อตตฺโน นาโถ (ตนของตนนั้นแหละเป็นที่พึ่งแห่งตน) และ นตฺถิ ปญฺญา สฺมา อภา (แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี) แสดงคุณค่าทางพุทธศาสนาที่พุ่งไปที่ตัวมนุษย์เองว่าสามารถพึ่งตนเองได้ และถือว่าปัญญาเป็นความสว่างที่สุด

ในวิถีชีวิตที่เจริญ ที่เรียกว่า อริยมรรค นั้นเมื่อรวมกลุ่มเข้ามาเหลือ 3 เรียกว่า ไตรสิกขา สิกขาเป็นภาษาบาลีตรงกับภาษาสันสกฤตว่าศึกษา ฉะนั้นวิถีชีวิต คือสิกขาหรือการศึกษา หรือชีวิตคือการศึกษ การศึกษาชีวิต ด้วยเหตุฉะนี้ และอื่น ๆ อีก จึงกล่าวได้ว่า พุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการศึกษา ฉะนั้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อพันทุกซ์ วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อพันทุกซ์ วัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็นตัวกำหนดการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการศึกษาสมัยใหม่เพื่อให้รู้วิชา จึงสอนวิชา เรียนวิชา ทดสอบความรู้วิชา ให้ประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร เพื่อแสดงว่ารู้วิชานั้น ๆ แต่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพันทุกซ์ ฉะนั้น เมื่อเรียนรู้ไปแล้วความทุกซ์ก็ไม่ค่อยลง หรือไปก่อนความทุกซ์มากขึ้น เพราะไม่ได้เรียนรู้เพื่อลดทอนความทุกซ์

ในทางพุทธศาสนา การศึกษามีวัตถุประสงค์ชัดเจนว่า มุ่งไปสู่การพันทุกซ์ ในครั้งพุทธกาล มีคนเป็นอันมากมาทูลถามปัญหานานาประการต่อพระพุทธเจ้า ไม่ทรงตอบทุกปัญหา ทรงเลือกตอบเฉพาะที่เกี่ยวกับทุกซ์และการหมดไปของความทุกซ์ ส่วนเรื่องเพื่อเจือ หรือเรื่องไกลตัว ไม่มีพระประสงค์จะตอบ เลยตร์สอุปมาว่า เหมือนคนถูกลูกศรเสียบอยู่ที่อก (ทุกซ์) สิ่งที่ต้องทำโดยรีบด่วน คือถอนลูกศรนั้นออกจากอก (แก้ทุกซ์) ไม่ใช่ไปมัวถามหาความรู้ว่าผู้ยิงชื่ออะไร เป็นลูกใคร มีนิสัยใจคออย่างไร ถ้าทำอย่างนั้นก็จะไม่ได้แก้ทุกซ์ มีเรื่องที่ชาวพุทธทราบกันดีว่า ครั้งหนึ่งพระพุทธเจ้าทรงกำใบไม้ขึ้นมาเติมพระหัตถ์ และตรัสว่าความรู้ที่พระองค์มีเทียบได้กับป่าทั้งป่า แต่สิ่งที่ทรงนำมาสอนเทียบ ได้กับใบไม้ในกำพระหัตถ์คือเรื่องเกี่ยวกับทุกซ์และการดับทุกซ์

การศึกษาทุกวันนี้ มุ่งที่หาแห่งความรู้ แต่ไม่มุ่งให้รู้ทุกซ์และการดับทุกซ์จึงแก้ทุกซ์ไม่ได้จริงหรือ สร้างปัญหามากขึ้นจนวิฤต

3. โลกทัศน์ และวิธีคิดแบบพุทธ เรื่องนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่ได้รับความสนใจน้อย โลกทัศน์และวิธีคิดเป็นปัจจัยกำหนดว่า เราจะเข้าถึงความเป็นจริงได้หรือไม่ นิทานเรื่องตาบอดคลำช้างเป็นตัวตัวอย่างดี เพราะทัศนะแคบมาก ในที่นี้คือตาบอดไม่เห็นช้างเอาเสียเลย จึงไม่เห็นช้างทั้งตัว รู้จักช้างเพียงการสัมผัสเป็นส่วน ๆ ทำให้คาดเอาไปต่าง ๆ ว่าช้างเหมือนไร แล้วขัดแย้งทะเลาะกันใหญ่ ถ้าทัศนะดี คือเห็นช้างทั้งตัว ก็จะรู้ความจริง ไม่ต้องมาทะเลาะกัน การเห็นโลกหรือโลกทัศน์ที่คับแคบ เห็นเฉพาะส่วน ไม่เห็นทั้งหมด จะนำไปสู่การคิดแบบแยกส่วน สุดโต่ง ขัดแย้ง และรุนแรง วิทยาศาสตร์เป็นตัวอย่างของการมองและคิดแบบแยกส่วนเพราะวิทยาศาสตร์เน้นที่การวัดได้แม่นยำ ในความเป็นจริงมีทั้งรูปธรรมและนามธรรมที่เชื่อมโยงกันอยู่แต่นามธรรม เช่น จิตใจ คุณค่าหรือจิตวิญญาณ มีอยู่จริงแต่วัดไม่ได้แม่นยำ เมื่อวัดไม่ได้แม่นยำแต่วิทยาศาสตร์เน้นที่ความแม่นยำก็เลยเข้าไปเกี่ยวข้องเฉพาะกับวัตถุหรือรูปธรรมทั้งนามธรรมไปเลยประดุจว่าไม่มี โลกทัศน์ทางวิทยาศาสตร์จึงเป็นโลกทัศน์ทางวัตถุ เป็นโลกทัศน์ที่เอียงหรือบกพร่อง คือขาดมิติทางนามธรรมอารยธรรมใหม่ ที่มีฐานอยู่ในวิทยาศาสตร์จึงเป็นอารยธรรมวัตถุนิยม ขาดความเข้าใจในมิติทางจิตวิญญาณไป แต่เนื่อง จากมิติทางจิตวิญญาณเป็นเรื่องที่ขาดมิได้ในความ เป็นมนุษย์ โลกทัศน์แบบวิทยาศาสตร์ที่แยกส่วน แม้จะคลบับดาบความก้าวหน้าทางวัตถุต่าง ๆ ก็นำไปสู่วิกฤตการณ์ การเห็นไม่ครบ หรือทัศนะแบบแยกส่วนจะนำไปสู่การเสียสมดุล และวิฤตเสมอ

2.2 กิจกรรมทางพุทธศาสนา

จากผลการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การจัดการกิจกรรมวัฒนธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2536) ได้กล่าวถึงหลักธรรมที่ควรปฏิบัติในวันวิสาขบูชา คือ ความกตัญญู อริยสัจ 4 และความไม่ประมาท โดยควรมีกิจกรรมที่ควรทำดังนี้

กิจกรรมเกี่ยวกับครอบครัว

1. ทำความสะอาดบ้าน ประดับธงชาติและธงธรรมจักร จัดแต่งที่บูชาประจำบ้าน และประดับไฟ ถวายเป็นพุทธบูชา
2. ศึกษาเอกสาร หรือสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญของวันวิสาขบูชา รวมทั้งหลักธรรมเรื่องความกตัญญู อริยสัจ 4 และความไม่ประมาทตลอดทั้งแนวทางปฏิบัติในครอบครัว
3. นำครอบครัวไปบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน เลี้ยงบิดา มารดา
4. ปฏิบัติธรรมที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา
5. ผู้ใหญ่ของครอบครัวพยายามสร้างความเป็นกันเอง พ่อแม่ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับเบญจศีล และเบญจธรรม รวมทั้งมีความขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ และอดทน
6. ครอบครัวร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุ ปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไขจากกรณีตัวอย่าง

กิจกรรมเกี่ยวกับสถานศึกษา

1. ทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียนระดับธงชาติและธงธรรมจักร จัดแต่งโต๊ะหมู่บูชาและประดับไฟ ถวายเป็นพุทธบูชา
2. ครูกับนักเรียนร่วมกันศึกษาถึงความสำคัญของวันวิสาขบูชา รวมทั้งหลักธรรมเรื่องความกตัญญู อริยสัจ 4 และความไม่ประมาท ตลอดทั้งแนวทางปฏิบัติในสถานศึกษา
3. ครูให้นักเรียนทำป้ายนิเทศ หรือจัดนิทรรศการ ประกวดเรียงความทำสมุดภาพ ตอบปัญหาธรรม บรรยายธรรม และอภิปรายธรรม
4. ประกาศเกียรติคุณของนักเรียนที่ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี
5. ครูพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมกับชุมชนที่วัด บำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน รักษาศีล ฟังธรรม สนทนาธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา

6. ส่งเสริมให้ครูใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้สอดคล้องกับความกตัญญู อริยสัจ 4 และความไม่ประมาท
7. ส่งเสริมการวิจัยทางสังคม โดยใช้กระบวนการอริยสัจ 4

กิจกรรมเกี่ยวกับสถานที่ทำงาน

1. ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนระดับชงชาติและชงธรรมจักร จัดแต่งโต๊ะหมู่บูชาและประดับไฟ ถวายเป็นพุทธบูชา
2. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญของวันวิสาขบูชา รวมทั้งหลักธรรมเรื่องความกตัญญู อริยสัจ 4 และความไม่ประมาท ตลอดทั้งแนวทางปฏิบัติในสถานที่ทำงาน
3. จัดให้มีการบรรยายธรรมและสนทนาธรรม
4. ร่วมกันบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ปลูกต้นไม้ บริจาคโลหิต
5. หัวหน้าหน่วยงานให้โอกาสผู้ร่วมงานไปบำเพ็ญกุศลตามประเพณีนิยม
6. ประกาศเกียรติคุณผู้ที่มีอุปการคุณต่อองค์กร
7. ส่งเสริมการนำวิธีการอริยสัจ 4 ไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์กร

กิจกรรมเกี่ยวกับสังคม

1. ทำความสะอาดบริเวณ วัด สมาคม มูลนิธิ หน่วยงาน องค์กร ระดับชงชาติ และชงธรรมจักร จัดแต่งโต๊ะหมู่บูชาและประดับไฟ ถวายเป็นพุทธบูชา
2. วัด สมาคม มูลนิธิ หน่วยงาน องค์กร สื่อมวลชน ประชาสัมพันธ์ เรื่องวันวิสาขบูชาโดยใช้สื่อทุกรูปแบบ
3. จัดพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับความสำคัญของวันวิสาขบูชา รวมทั้งหลักธรรมเรื่องความกตัญญู อริยสัจ 4 และความไม่ประมาท ตลอดทั้งแนวทางปฏิบัติ เพื่อเผยแพร่แก่ประชาชนในท้องถิ่น และตามสถานที่ชุมชน สนามบิน สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง โรงธรรม ศูนย์การค้า และยานพาหนะต่าง ๆ
4. เชิญชวนให้ประชาชนทั่วไป เข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติธรรม และพิธีกรรมทางพุทธศาสนา เช่น ทำบุญ ตักบาตร ฟังธรรม รักษาศีล ให้อภัย สวดมนต์
5. รณรงค์ทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ให้ลด ละ เลิก อบายมุข และให้งดจำหน่ายสิ่งเสพติดทุกชนิด
6. ประกาศเกียรติคุณสถาบัน หรือบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อสังคม
7. รณรงค์ให้มีการรักษาสภาพแวดล้อม ปลูกต้นไม้ ทำความสะอาดที่สาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สํานักงานส่งเสริมการศึกษาระดับชงชาติและชงธรรมจักรให้บริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น

8. จัดประกวดบทร้อยกรอง บทความ บรรยายธรรม คำขวัญเกี่ยวกับวันวิสาขบูชา และสวดสรภัญญะ
9. ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประพาศิตีและทำคุณประโยชน์ในสังคม
10. จัดกิจกรรมสงเคราะห์คนชรา เด็ก คนพิการ พระสงฆ์อาพาธ ผู้ต้องขัง ผู้ด้อยโอกาสในสังคม

2.3 ทฤษฎีความรู้

ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge) หรือเรียกอีกอย่างว่า ญาณวิทยา ซึ่งคำว่า ญาณวิทยานี้บัญญัติขึ้นเพื่อใช้เป็นคำแปลของคำภาษาอังกฤษว่า Epistemology ซึ่งมาจากภาษากรีกว่า Episteme (ความรู้) + Logos (วิชา) มีความหมายว่า ทฤษฎีแห่งความรู้ (Theory of Knowledge) ซึ่งญาณวิทยา จะอธิบายถึงปัญหาเกี่ยวกับที่มาของความรู้ แหล่งเกิดของความรู้ ธรรมชาติของความรู้ และเหตุแห่งความรู้ที่แท้จริง การที่มนุษย์เรามีความรู้ขึ้นมาได้นั้น เพราะ มนุษย์นั้นรู้จักการคิด ซึ่งแตกต่างจากสัตว์โลกประเภทอื่น การที่เราจะมีความรู้ที่แท้จริง (อภิปรัชญา) ได้นั้น เราต้องใช้วิธีการของญาณวิทยาสืบค้นหาความเป็นจริงอย่างละเอียด

โดยทั่วไปแล้วมนุษย์เรามีความรู้หรือเกิดความรู้ได้หลายวิถีทางด้วยกัน ดังนี้

1. ความรู้เกิดขึ้นจากการใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผลเท่านั้น

ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผลนั้นเราเรียกว่า เหตุผลนิยม(Rationalism) ในลัทธินี้มีนักปรัชญาที่สำคัญ เช่น เดส์คาร์ตส์, สปิโนซ่า, โลบ์บิช โดยลัทธินี้ยอมรับว่า และมองว่าความรู้ที่ได้จากประสบการณ์นั้นเป็นความรู้ที่ไม่แน่นอน อาจผิดพลาดได้ เหตุผลนิยมถือว่าประสบการณ์เป็นตัวให้ข้อมูล (ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5) แต่เหตุผลนั้นจะเป็นตัวตัดสินใจให้เห็นความจริง เกิดความรู้ เราทุกคนเกิดมามีปัญญาติดตัวมาแต่เกิด เราเกิดมาพร้อมกับความรู้และความจริงซึ่งแฝงอยู่ในจิตทุกอย่างแล้ว นั่นคือ “ แบบ ” ที่มองไม่เห็นเพราะถูกบดบังหรืออยู่ในสภาวะแฝง เราจะเห็นความรู้และความจริงนี้ได้ก็ด้วยการใช้ปัญญาไปค้นพบมัน เหตุผลนิยมเชื่อในความรู้ก่อนประสบการณ์ หรือ A priori-knowledge นั่นคือ ความรู้นั้นมีประทับอยู่แล้วในจิต มีมาก่อนประสบการณ์ เช่น คณิตศาสตร์กฎเรขาคณิต เราเรียกความรู้ที่ไม่อาศัยประสบการณ์นี้ว่า ความรู้แบบนिरนัย วิธีการแบบนिरนัย (Deduction) คือ การพิสูจน์ความเชื่อหนึ่งโดยอาศัยความเชื่อเดิมที่มีอยู่หรือที่ยอมรับหรือที่สมมติ หรือ การโยงความคิดจากสิ่งที่เราารู้โดยไม่ต้องอาศัยสิ่งอื่นเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับงานเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่าง ลุงของเพื่อนไม่สบาย จากประโยคนี้ เราสรุปได้ทันทีว่า ลุงเป็นผู้ชาย เราจะเห็นว่า ข้อสรุปที่ว่า ลุงเป็นผู้ชาย ได้มาจากข้ออ้างโดยไม่ต้องอาศัยประสบการณ์ใด ๆ

ข้อดีของความรู้แบบนิรนัย คือ เป็นความรู้ที่แน่นอน ไม่สามารถผิดพลาดได้เลย มีความตายตัว ไม่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสียของความรู้แบบอุปนัย คือ เราจะไม่ได้ความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาในชีวิตเราเลย เพราะว่ามันตายตัว แคมและจำกัด แต่มันก็มีความบริสุทธิ์ แข็งแรงไม่ได้ เถียงไม่ได้เช่นกัน

2. ความรู้เกิดจากการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 เท่านั้น

ความรู้เกิดจากการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 เรียกว่า ประสบการณ์นิยม หรือประจักษ์นิยม (Empiricism) ในลัทธินี้มีนักปรัชญาที่สำคัญ คือ จอห์น ล็อก, เดวิด ฮิวม์ ลัทธินี้ยอมรับว่า ประสบการณ์เป็นบ่อเกิดของความรู้ ทรรศนะนี้ถือว่า ไม่มีความรู้ใดที่ติดตัวเรามาตั้งแต่เกิด ความรู้จะได้มาต้องได้มาจากการเรียน จากประสบการณ์ แม้จะอ้างว่า มีความรู้บางอย่างติดตัวมาแต่เกิด (ปัญญา) มันก็แทบจะไม่มี ความหมายอะไรเลย ถ้าไม่มีประสาทสัมผัส ประสบการณ์เป็นตัวให้ข้อเท็จจริง เป็นวัตถุดิบของความรู้ ถ้าไม่มีประสาทสัมผัสรับข้อมูลให้กบจิต เราจะรู้อะไรไม่ได้เลย ประสบการณ์แม้จะเปลี่ยนแปลงไม่ตายตัว แต่ก็ให้ความจริงที่มีสาระแก่เรา ทำให้เรามีความรู้และเข้าใจโลกได้ เราเรียกความรู้แบบนี้ว่า ความรู้อุปนัย (Induction)

ตัวอย่าง... วิธีการอุปนัย มะม่วงแต่ละผลจากต้นนี้หวาน เราเคยชิมมาแล้ว เราจึงสรุปว่า มะม่วงต้นนี้หวาน นี่คือการเอาความจริงที่รู้จากส่วนย่อย (มะม่วงแต่ละผลหวาน) มายกให้เป็นความจริงของส่วนรวม (มะม่วงต้นนี้หวาน) นี่คือการก้าวกระโดด คือ กระโดดจากบางสิ่งไปสู่อะไร

การอุปนัยเป็นการกระโดดจากอดีตไปสู่อนาคต คือ หลักฐานที่เราได้จากประสบการณ์ในอดีต ทำให้เราสรุปได้ว่า ในอนาคตมันจะเป็นอย่างนี้ด้วย ความรู้อุปนัยแบบนี้ เป็นความรู้แบบวิทยาศาสตร์ด้วย ซึ่งเป็นหัวใจของวิทยาศาสตร์ ความจริง คือ ความรู้ทุกอย่างเกิดจากประสบการณ์ และเกิดภายหลังประสบการณ์ด้วย

3. ความรู้เกิดจากประสบการณ์และเหตุผลเข้ามาประกอบกัน

ความรู้เกิดจากประสบการณ์และเหตุผลประกอบกันหรือเรียกว่า อุนมานนิยม (A priorism) ลัทธินี้มีนักปรัชญาคนสำคัญ คือ อิมมานูเอล คานท์ ซึ่งให้เห็นว่า พวกประสบการณ์นิยมตัดสินไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ เพียงว่า ประสาทสัมผัสทำให้เกิดความรู้ และเหตุผลนิยมตัดสินเพียงว่า การคิดหาเหตุผลทำให้เกิด

ความรู้ แท้จริงแล้วทั้งประสาทสัมผัสและการคิดหาเหตุผลเป็นโครงสร้างของปัญญา (Intellect) ของคนเรา เราทราบไม่ได้ว่า การรับรู้ทั้ง 2 อย่างของคนเรานั้นบิดเบือนความเป็นจริงภายนอกอย่างไรบ้าง ก่อนที่จะถูกปรุงแต่งเป็นความรู้สำเร็จรูป ทำนองเดียวกับสินค้าสำเร็จรูปถูกปรุงแต่งให้แตกต่างจากวัตถุดิบไปมากมายนั่นเอง เราทราบได้แต่เพียงว่า สิ่งภายนอกมีอยู่จริง แต่เรารับรู้มันเหมือนที่มันเป็นจริง ๆ หรือไม่

คำนี้แบ่งความรู้ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ (A posteriori) คือ ส่วนที่ให้เนื้อหาของความรู้
2. ความรู้ที่ได้รับจากความคิดหรือเข้าใจ (คิดตามเหตุผล) คือ ส่วนที่ให้รูปแบบของความรู้

“ดวงตาของเราไม่ใช่หน้าต่าง” นั่นคือ สิ่งที่เรารับเห็นนั้นมีแต่ภาพ ไม่ใช่ของจริง นั่นคือ ความรู้ของมนุษย์ถูกจำกัดให้รู้เพียงปรากฏการณ์เท่านั้น สิ่งที่อยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์หรือสิ่งที่คงอยู่ด้วยตัวมันเอง เรารู้ไม่ได้ หากเราต้องการจะรู้มัน เราต้องปฏิบัติตามหลักเหตุผลทางจริยธรรมเพียงอย่างเดียว และที่เราถูกจำกัดให้รู้เพียงปรากฏการณ์เท่านั้น เป็นเพราะชีวิตคนเราขึ้นอยู่กับ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องเป็นสิ่งที่รู้ได้ ความเป็นเหตุผลล้วน ๆ ไม่สามารถทำให้เรารู้ในสิ่งที่มิได้อยู่จริง เช่น โลก วิญญาณ พระเจ้า เสรีภาพ ความเป็นอมตะ สิ่งเหล่านี้ เราสมมติกันขึ้นเพื่อหาเหตุผลทางจริยธรรม หากสิ่งเหล่านี้ไม่มีอยู่จริง จริยธรรมก็ไม่อาจมีอยู่ได้

สำหรับคำนี้แล้ว สิ่งซึ่งปรากฏแก่เรานั้น ไม่มีผิดหรือถูก เป็นเพียงแต่ภาพที่ปรากฏ หากจะมีผิดหรือถูก นั่นก็เป็นเพราะเราไปเข้าใจมันนั่นเอง นอกจากนี้แล้วเขากล่าวว่า “Thought without experiences are empty” หมายถึง คิดโดยไม่มีประสบการณ์ คือ ว่างเปล่า และ “Experiences without thought are blind” หมายถึง มีประสบการณ์แต่ไม่มีความคิด คือ มีตบอด นั่นคือ คิดแต่ไม่เห็น เห็นแต่ไม่คิด ทำให้เราไม่สามารถรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างเรากับโลกได้ ความรู้จึงไม่เกิด

หลักเกณฑ์การตรวจสอบสิ่งที่จะเป็นความรู้ ดังนี้

1. ทฤษฎีสัจนิยม

มีมาตรฐานตัดสินความจริงว่า ความคิดกับข้อเท็จจริงภายนอกจะต้องตรงกัน ความคิดของเราจะต้องตรงกับสิ่งภายนอกที่มีอยู่จริง เมื่อนั้น เราก็จะถือว่า ความรู้นั้นเป็นจริง นี่คือ ความตรงกันไม่วารณใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุผลแบบลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากนำไปใช้ระหว่างความคิดกับข้อเท็จจริงภายนอก ยกตัวอย่างเช่น เรามีความคิดว่า ก้อนหินนั้นมีลักษณะของ

สสารที่กินที่ เมื่อเราได้สัมผัสเอง เรารู้ได้ว่า ก้อนหินนั้นเป็นสสารที่กินที่ เพราะมันมีอยู่ตรงที่มือเราจับ มันคงอยู่ในเวลาตอนที่เร จับมัน นั้นเอง

2. ทฤษฎีจิตนิยม

มีมาตรตัดสินความจริงว่า ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่จะต้องตรงกัน ความรู้เดิมนั้นเป็นที่ยอมรับกัน เป็นความรู้ที่ได้รับการตรวจสอบจนเป็นความรู้สากลแล้ว หากความรู้ที่เราได้รับมาใหม่ตรงกันกับความรู้เดิม ก็ถือว่า เรามีความรู้ที่ถูกต้อง เช่น เราเคยรู้ว่า เมื่อเราใช้กระป๋อง 2 กระป๋องมาเจาะรูเอาเชือกร้อย แล้วยื่นเอากระป๋องแนบหูฟัง โดยห่างกันพอประมาณ เราจะสามารถได้ยินอีกคนหนึ่งพูดตามสาย และจากความรู้นี้เป็นเรื่องของการสื่อสาร จนในปัจจุบันเกิดเป็นเครื่องมือสื่อสารที่คนนิยมใช้กันมากที่สุด คือ โทรศัพท์ ทั้งมือถือและบ้าน เป็นต้น

3. ทฤษฎีปฏิบัตินิยม

มีมาตรตัดสินความจริงว่า สิ่งที่เป็นความรู้จะต้องนำไปปฏิบัติได้และเกิดผลดีด้วยความคิดใดที่นำไปปฏิบัติไม่ได้ หรือทำแล้วเกิดผลเสีย ก็ถือว่า นั้น ไม่ใช่ความรู้ที่แท้จริง

2.4 หลักการและทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสิ่งเร้าและการตอบสนอง (S-R Theory) ทฤษฎีนี้มีชื่อเรียกหลายชื่อ ทั้ง ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ มีชื่อเรียกต่างๆ เช่น Associative Theory, Associationism, Behaviorsm เป็นต้น นักจิตวิทยาที่สำคัญในกลุ่มนี้คือ พาฟลอฟ (Pavlov) วัตสัน (Watson) ธอร์นไดค์ (Thorndike) กัทธรี (Guthrie) ฮัล (Hull) และสกินเนอร์ (Skinner) ทฤษฎีนี้ได้อธิบายว่า พื้นฐานการกระทำของบุคคลขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (Passive) หน้าที่ของผู้สอนคือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

หลักการของทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง คือ

1. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการตอบสนอง หรือพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยมีลักษณะทางการสอน และการเรียนที่สัมพันธ์กับมากขึ้น เช่น การให้รางวัล หรือการทำโทษ หรือ การชมเชย เป็นต้น ผู้สอนจึงควรจะต้องหาวิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การฝึกฝน (Practice) ได้แก่ การให้ทำแบบฝึกหัด หรือการฝึกซ้ำ เพื่อให้เกิดทักษะในการแก้ปัญหา ที่สัมพันธ์ โดยเฉพาะวิชาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ

3. การรู้ผลการกระทำ (Feedback) ได้แก่ การสามารถให้ผู้เรียนได้รู้ผลการปฏิบัติได้ทันที เพื่อจะทำให้ผู้เรียนได้ปรับพฤติกรรมได้ถูกต้อง อันจะเป็นหนทางการเรียนรู้ที่ดีหน้าทีของผู้สอน จึงควรจะต้องพยายามทำวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จ

4. การสรุปเป็นกฎเกณฑ์ (Generalization) ได้แก่ การได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สามารถ สร้างมโนทัศน์ (Concept) จนกระทั่งสรุปเป็นกฎเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ได้

5. การแยกแยะ (Discrimination) ได้แก่ การจัดประสบการณ์ที่ผู้เรียนสามารถแยกแยะความแตกต่าง ของข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อันจะทำให้เกิดความระมัดระวังต่อการเลือกตอบ

6. ความใกล้ชิด (Contiguity) ได้แก่ การสอนที่คำนึงถึงความใกล้ชิดระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง ซึ่งเหมาะสำหรับการสอนคำ เป็นต้น

ทฤษฎีความรู้ (Cognitive Field Theory) ทฤษฎีนี้อธิบายว่า พฤติกรรมของบุคคลย่อมมีอิทธิพล มาจากความต้องการภายในและสิ่งแวดล้อม (Interactive) ซึ่งจะทำให้เกิดกระบวนการคิด ดังนั้นผู้สอน ควรจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความสนใจ ภายใต้การช่วยเหลือจากผู้สอน นักจิตวิทยา ที่สำคัญในกลุ่มนี้คือ โคลเลอร์ (Kohler) เลวิน (Lewin) ออสซูเบล (Ausubel) บรุนเนอร์ (Bruner) และเพียเจท์ (Piaget)

หลักการของทฤษฎีความรู้

1. การสอนอย่างมีจุดมุ่งหมาย (Purpose) ได้แก่ การสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักตั้งจุดมุ่งหมายในการศึกษา และเห็นประโยชน์ที่จะกระทำเพื่อบรรลุจุดประสงค์นั้น เช่น การสอนแบบค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งจะประกอบด้วย การเสนอหลักการ (Prime) และแนวทางการแก้ปัญหา (Problem Solving)

2. การสอนให้รู้จักตัดสินใจ (Decision Making) ได้แก่ การสอนให้รู้จักกระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยการส่งเสริมให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การสอนให้เกิดความเข้าใจ (Insight) ได้แก่ การจัดระเบียบประสบการณ์ ได้ให้ผู้เรียน ได้สามารถเข้าใจ ในการเชื่อมโยงประสบการณ์เก่าและใหม่ ซึ่งจะเป็นหนทางที่ทำให้สามารถคิด แก้ปัญหาเองได้

4. การสอนให้รู้จักคิดคำนึง (Life Space) ได้แก่ การสอนที่ทำให้เกิดความเข้าใจระหว่าง ผู้สอนและผู้เรียน ในสถานการณ์ได้สถานการณ์หนึ่ง ดังนั้นผู้สอนจะต้องสร้างสัมพันธภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนแต่ละคนในสถานการณ์ นั้นๆ เพื่อว่าผู้เรียนจะได้สนใจและเอาใจใส่กิจกรรมการ สอนมากยิ่งขึ้น

5. การสอนโดยการจัดเค้าโครง (Structure) ได้แก่ การจัดลำดับเค้าโครงเนื้อหาในการเรียน ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องกัน จากความรู้พื้นฐานไปสู่ความรู้ที่ยากขึ้นต่อไป และยังเป็น การเรียนรู้อย่างมีจุดมุ่งหมายอีกด้วย

ลำดับการเรียนรู้

การเย่ (Gagne) ได้เสนอหลักการที่สำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่าไม่มีทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งที่สามารถ อธิบาย การเรียนรู้ของบุคคลได้สมบูรณ์ ดังนั้น กาย่ จึงได้นำทฤษฎีการเรียนรู้แบบสิ่งเร้า และการตอบสนอง (S-R Theory) กับทฤษฎีความรู้ (Cognitive-Field Theory) มาผสมกัน ใน ลักษณะของการจัดลำดับ ดังนี้

1. การเรียนรู้แบบสัญญาณ (Signal Learning) คือการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่อาจบังคับ พฤติกรรมไม่ให้ เกิดขึ้นได้ (มีความรู้สึกและอารมณ์) เป็นการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขดั้งเดิม (Classical Conditioning) ที่เกิดจาก ความใกล้ชิดของสิ่งเร้า และการกระทำซ้ำ (Pavlov's Classical Conditioning)

2. การเรียนรู้แบบสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus-Response Learning) คือ การเรียนรู้ ที่ผู้เรียน สามารถควบคุมพฤติกรรมได้ การตอบสนองเป็นผลจากการเสริมแรงกับโอกาสกระทำซ้ำ

3. การเรียนรู้แบบลูกโซ่ (Chaining Learning) คือการเรียนรู้ที่เนื่องมาจากการเชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองติดต่อกันเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง โดยเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการ กระทำการเคลื่อนไหว (Motor Skills) เช่น การขับรถ การใช้เครื่องมือเป็นต้น (Skinner's Instrumental Conditioning) กับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การเรียนรู้แบบภาษาสัมพันธ์ (Verbal Association Learning) ได้แก่ การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องมาจาก การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองที่เป็นกิจกรรมต่อเนื่องเช่นเดียวกับแบบลูกโซ่ หากแต่ใช้ภาษาแทนสิ่งต่างๆ

5. การเรียนรู้แบบภาษาสัมพันธ์ (Verbal Association Learning) ได้แก่ การเรียนที่ผู้เรียนสามารถ มองเห็นความแตกต่างในสิ่งที่เป็นพวกเดียวกัน และสามารถเลือกตอบสนองด้วยวิธีต่าง ๆ กัน เช่น พุดถึง "ดิน" ผู้เรียนก็รู้ว่ามีดินหลายชนิด คือ ดินร่วน ดินเหนียวดินทราย เป็นต้น (Thorndike's Connection Theory)

6. การเรียนรู้มโนทัศน์ (Concept Learning) ได้แก่ การเรียนรู้อันเนื่องมาจากความสามารถ ตอบสนองต่อ สิ่งต่าง ๆ ในลักษณะเป็นส่วนรวมของสิ่งนั้นประกอบกัน เช่น วงกลม ประกอบด้วย มโนทัศน์ย่อยที่เกี่ยวกับ รูปปิด ส่วนโค้ง ระยะเวลา และจุดศูนย์กลาง เป็นต้น (Gestalt Theory)

7. การเรียนรู้กฎ (Principle or Rule Learning) ได้แก่ การเรียนรู้ที่เกิดจากความสามารถ เชื่อมโยง มโนทัศน์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันแล้วสามารถนำไปใช้ตั้งเป็นกฎเกณฑ์ได้ เช่น มโนทัศน์ของ วงกลมกับลูกแก้วเมื่อผู้เรียน รวมมโนทัศน์กับ ได้แล้วก็รู้ว่าของกลมกลิ้งได้ (Gestalt Theory)

8. การเรียนรู้แบบแก้ปัญหา (Problem solving) ได้แก่ การเรียนรู้ที่อยู่ในระยะ ซึ่งผู้เรียนสามารถ รวมกฎเกณฑ์ (Applying Rule) รู้จักกลวิธีหาความรู้ (Cognitive Strategy) และสามารถ สร้างสรรค์ เพื่อนำไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ (Cognitive Theory)

จากลำดับแบบการเรียนรู้ของกาเยนีนี้แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้แบบต้น ๆ จะเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ระดับสูง และการเรียนรู้ภาษาสัมพันธ์จะช่วยให้เกิดความรู้ ความคิดที่ดีที่สามารถเข้าใจมโนทัศน์ กฎเกณฑ์และการแก้ปัญหา ส่วนความหมายของการเรียนรู้นั้น แฟรนค์เสน (Frandsen) ได้กล่าวว่า "การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง ประสบการณ์หรือพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการสังเกตหรือการกระทำอย่างมีจุดมุ่งหมาย ทั้งทางกายและความคิด" และทฤษฎีของกาเยนีในด้านการเรียนรู้ของบุคคลนั้นจะต้องเป็นการเปลี่ยนความสามารถของบุคคล ที่แตกต่างจากกระบวนการพัฒนาการหรือความเจริญเติบโต โดยจะต้องมีการฝึกหัด พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงหลายด้าน และผลจะปรากฏอยู่นานพอสมควร ดังนั้นกล่าวได้ว่า การเรียนรู้คือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจาก ประสบการณ์ ที่มีจุดมุ่งหมาย และปรากฏได้นานพอสมควร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเหล่านี้ไม่ใช่เป็นผลจากความเจริญเติบโตของร่างกาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 เจตคติ

เจตคติตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Aptus แปลว่า โน้มเอียง เหมาะสม มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาให้ความหมายตามเหตุผลและความเข้าใจของแต่ละบุคคลดังนี้

Allport (1935) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง สภาพความพร้อมของสมองและประสาท อันได้มาจากประสบการณ์และการตอบสนองทั้งทางตรงและโดยอิทธิพลของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ และสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกัน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงออกอย่างมั่นคงต่อบุคคล หรือสถานการณ์ใดที่อาจเป็นไปได้ในทางที่ดี ชัดแจ้ง หรือเป็นกลาง ก็ได้ ซึ่งเป็นผลของการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะที่ดีหรือเลวของบุคคลหรือสถานการณ์นั้น ๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539) กล่าวว่า เจตคติเป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความเชื่อฝังใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเกิดขึ้นเมื่อรับรู้หรือประเมินผู้คน เหตุการณ์ในสังคม คนจะเกิดอารมณ์ความรู้สึกบางอย่างควบคู่กัน ไปด้วย การรับรู้ นั้น และมีผลต่อความคิดและปฏิกริยาในใจของคนนั้น ดังนั้นเจตคติจึงเป็นทั้งพฤติกรรมภายนอกที่อาจสังเกตได้หรือพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตได้ง่าย แต่มีความโน้มเอียงที่จะเป็นพฤติกรรมภายในมากกว่าพฤติกรรมภายนอก

โดยสรุปแล้วเจตคติ หมายถึง ลักษณะจิตใจของบุคคล ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมให้ปรากฏออกมาตามความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่อเหตุการณ์ วัตถุ บุคคลอื่น สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมและคำพูด

การเกิดเจตคติ

เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล Allport (1935) ได้กล่าวว่า เจตคติของคนเกิดได้ตามเงื่อนไข 4 ประการดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูนและบูรณาการของการตอบสนอง
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
แนวความคิดต่าง ๆ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
2. ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคล

3. การเลียนแบบ
4. อิทธิพลของกลุ่มสังคม

คุณลักษณะของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของเจตคติดังนี้

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว บุคคล การอบรมการเลี้ยงดู การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ
2. เจตคติเป็นการเตรียม หรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการเตรียมความพร้อมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่สังเกตได้
3. เจตคติมีทิศทางของการประเมิน คือ ลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น หากเป็นไปในทิศทางที่ดี เรียกว่า เป็นทิศทางบวก หากประเมินออกมาไม่ดี เรียกว่า เป็นทิศทางลบ
4. เจตคติความเข้ม คือมีปริมาณมากน้อยของความรู้สึก
5. เจตคติมีความคงทน เจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่น และมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของคนนั้น การยึดมั่นในจิตใจต่อสิ่งใด ทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้ยาก
6. เจตคติมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายในเป็นสภาวะทางจิตใจ ซึ่งหากไม่ได้แสดงออก ก็ไม่สามารถรู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีเจตคติเช่นไรในเรื่องนั้น เจตคติที่เป็นพฤติกรรมภายนอกแสดงออกเนื่องจากถูกกระตุ้น และการกระตุ้นยังมีสาเหตุอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย
7. เจตคติต้องมีสิ่งเร้าจึงมีการตอบสนองขึ้น ไม่จำเป็นว่าเจตคติที่แสดงออกมาจากพฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอกจะตรงกัน เพราะก่อนแสดงออกนั้น ก็จะต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมแล้วจึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงเจตคติ

1. ความสุดขีด (Extremeness) เจตคติที่อยู่ปลายสุดเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าเจตคติที่ไม่มีรุนแรงนัก
2. ความซับซ้อน (Multi complexity) เจตคติที่เกิดจากสาเหตุเดียวกันเปลี่ยนได้ง่ายกว่าเกิดจากหลาย ๆ สาเหตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ความคงที่ (Consistency) เจตคติที่มีลักษณะคงที่มาก หมายถึง เจตคติที่เป็นความเชื่อฝังใจ เปลี่ยนยากกว่าเจตคติทั่วไป
4. ความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่อง (Interconnectedness) เจตคติที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะที่เป็นไปในทางเดียวกันเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าเจตคติที่มีความสัมพันธ์ไปในทางตรงกันข้าม
5. ความแข็งแกร่งและจำนวนความต้องการ (Strong and Number of Wants Served) หมายถึง เจตคติที่มีความจำเป็น และความต้องการในระดับสูงเปลี่ยนได้ยากกว่าเจตคติที่ไม่แข็งแกร่งและไม่อยู่ในความต้องการ
6. ความเกี่ยวข้องกับค่านิยม (Centrality of Related Values) เจตคติหลายเรื่องเกี่ยวเนื่องจากค่านิยม ความเชื่อที่ค่านิยมนั้นดี และเจตคติสืบเนื่องจากค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม เปลี่ยนแปลงได้ยาก

2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการแก้ปัญหา

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน “ปัญหา” หมายถึง ข้อสงสัย ความสงสัย สิ่งเข้าใจยาก สิ่งที่ไม่รู้ หรือคำถาม

รศนา อัจชะกิจ (2535) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของปัญหามีลักษณะ 3 ประการ คือ

1. ความเบี่ยงเบน เนื่องจากกำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายที่แน่นอน ดังนั้นเมื่อสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเบี่ยงเบน ทำให้แตกต่างไปจากสภาพเหตุการณ์ที่ควรจะเป็นตามเป้าหมายจึงถือว่าเป็นปัญหา

2. เหตุการณ์ในอนาคต สภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เริ่มเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย เมื่อใดก็ตามถ้าความแตกต่าง นั้นมีแนวโน้มจะต้องปรากฏในอนาคต การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นนั้นถือได้ว่าเป็นปัญหา เพราะถ้าในอนาคตไม่มีการเบี่ยงเบนแน่นอนย่อมแสดงว่าปัญหาได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว แม้ว่าในอดีตเคยมีการเบี่ยงเบนก็ตามแต่ก็เชื่อว่าปัญหาจะไม่เกิด

3. ความไม่แน่นอน เนื่องจากเหตุการณ์ในอนาคตเป็นสิ่งที่คาดหวัง ให้เป็นไปตามเป้าหมายได้โดยยาก เหตุแทรกแซงย่อมมีโอกาสเกิดขึ้นได้เสมอตราบดีที่เหตุการณ์จริงยังไม่อุบัติย่อมเป็นการยากที่จะทราบว่าอะไรจะเกิดแทรกแซงขึ้นมา ความไม่แน่นอนซึ่งเป็นสิ่งคู่กับอนาคต จึงจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งของปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารสิทธิ์ของกองเกียรติ โฉนดสำเนา การได้อธิบายถึงองค์ประกอบของปัญหามี 5 ชนิด คือระเบียบองค์การด้านการศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ผู้ตัดสินใจ คือผู้ที่พ่วงกับปัญหา ผู้ตัดสินใจอาจจะเป็นกลุ่มใหญ่หรือเด็ก หรือตัวบุคคลคนเดียวก็ได้
2. ตัวแปรที่ควบคุมได้ คือส่วนของสถานการณ์ของปัญหาที่ผู้ตัดสินใจสามารถควบคุมได้
3. ตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ คือส่วนของสถานการณ์ของปัญหาที่ผู้ตัดสินใจไม่สามารถควบคุมได้ แต่เมื่อรวมกับตัวแปรที่ควบคุมได้จะมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ที่ผู้ตัดสินใจเลือก เราอาจเรียกตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้นี้ว่า สิ่งแวดล้อมของปัญหา
4. ขีดจำกัด กำหนดขอบเขตของค่าที่เป็นไปได้ของตัวแปรที่ควบคุมได้และตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้
5. ผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ เกิดจากสิ่งที่มีให้เลือกและตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้

นอกจากนี้แล้ว ก้องเกียรติ โอภาสวงการ (2531) ได้กล่าวถึงการแก้ปัญหว่า ผู้ตัดสินใจต้องการพัฒนาแนวความคิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้แทนสถานการณ์จริงของปัญหา หรือที่เรียกว่า โมเดล (Model) แล้วค่อยพยายามแก้ปัญหาตามแบบที่ทดแทนสถานการณ์จริงนั้น ดังนั้นถ้าสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อทดแทนปัญหาไม่ถูกต้อง ผลลัพธ์หรือคำตอบที่ได้ย่อมไม่ถูกต้องสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้น ตัวอย่างที่พบเห็นกันบ่อยคือการสร้างโมเดลที่นำไปสู่การซ่อนหรือกวดปัญหาเอาไว้แทนที่จะทำลายปัญหาที่มีอยู่ ด้วยเหตุนี้เองจึงพบว่าบ่อยครั้งทำให้ไม่สามารถมองเห็นปัญหาที่แท้จริงได้

ประเภทของปัญหา

รศนา อัชชะกิจ(2535) ได้กล่าวถึงการจัดจำแนกประเภทของปัญหาขึ้นอยู่กับลักษณะที่ใช้ในการพิจารณาซึ่งกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น

รูปแบบที่ 1 เมื่อเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา คือ มนุษย์ ปัญหารูปแบบนี้จัดแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ปัญหามนุษย์ซึ่งเนื่องมาจากบุคคลไม่ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่พึงควรกระทำ และ 2) ปัญหาอื่นทั้งหลายที่ไม่เกี่ยวกับมนุษย์

รูปแบบที่ 2 พิจารณาจากสถานการณ์ที่ผ่านมาว่า “เคยได้มาตรฐานตามเป้าหมายหรือไม่” และด้วยเกณฑ์ดังกล่าวจึงแบ่งปัญหาเป็น 2 ประเภท คือ 1) ปัญหาเบี่ยงเบน หมายถึง ปัญหาซึ่งเกิดภายหลังจากที่เหตุการณ์ได้ดำเนินมาตามปกติด้วยดี และได้มาตรฐานตรงเป้าหมาย แต่มีบางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นทำให้เหตุการณ์ที่เกิดจริงเบี่ยงเบนจากมาตรฐานจึงเรียกว่า “ปัญหาเบี่ยงเบน” 2) ปัญหาปรับปรุงเชิงพัฒนา หมายถึงปัญหาซึ่งแต่ไหนแต่ไรมา สถานภาพไม่เคยได้มาตรฐานมาโดยไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลอด และมีแนวโน้มว่าจะคงสภาพเช่นนี้ตลอดไป กลุ่มดำเนินการประสงค์จะปรับเปลี่ยนให้สภาพดีขึ้นกว่าเดิมจึงจัดเป็น ปัญหาปรับปรุงเชิงพัฒนา

รูปแบบที่ 3 พิจารณาปัญหาเบี่ยงเบนอย่างลึกซึ้ง โดยใช้เวลาเป็นมาตรการในการเปรียบเทียบจะแบ่งย่อยได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ปัญหาขัดข้อง หมายถึง ปัญหาที่การเบี่ยงเบนหรือความแตกต่างจากเป้าหมายนั้นเกี่ยวโยงจากอดีตถึงปัจจุบัน กล่าวคือการเบี่ยงเบนได้เริ่มเกิดขึ้นแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และส่อว่าจะปรากฏต่อไปในอนาคต เพราะหาวิธีการแก้ไขไม่ได้หรือแก้ไขไม่ได้ผลดีเท่าที่ควรปัญหาประเภทนี้เรียกว่า ปัญหาขัดข้อง 2) ปัญหาป้องกัน ปัญหาดังกล่าวนี้จะเกี่ยวข้องกับอนาคตเป็นสำคัญ นั่นคือแต่เดิมเหตุการณ์ในอดีตดำเนินมาด้วยดี แต่ปัจจุบันมีสัญญาณบอกเหตุให้เตรียมตัวคิดหาวิธีการแก้ไขเพราะอาจเกิดการเบี่ยงเบนในอนาคตจึงเรียกว่า ปัญหาป้องกัน

รูปแบบที่ 4 เมื่อนำปัญหาปรับปรุงเชิงพัฒนามาพิจารณา โดยกำหนดเกณฑ์ในอีกลักษณะหนึ่งจะแบ่งเป็นปัญหาย่อยได้ 2 ประเภท ดังนี้ 1) ปัญหาเรื้อรัง หมายถึง สภาพเหตุการณ์ที่ไม่ได้มาตรฐานเหล่านั้นได้เกิดมาแล้วเป็นเวลานานไม่ทราบว่าจะเกิดขึ้นแต่เมื่อไร ทุกคนในสังคมเกิดความเคยชินจนไม่เคียดร้อนและยอมรับสภาพด้วยว่าถือเป็นเรื่องธรรมดาสามัญทั่วไป และเมื่อกลุ่มบุคคลใดประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้สภาพการณ์ดีขึ้นกว่าเดิม จึงถือว่าเป็นการปรับปรุงพัฒนาปัญหาเรื้อรัง 2) ปัญหาเคี้ยววัน ปัญหาประเภทนี้มีลักษณะตรงข้ามปัญหาเรื้อรัง กล่าวคือตั้งแต่เริ่มต้นมาสภาพเหตุการณ์ไม่เคยได้มาตรฐานหรือประสบผลตรงตามเป้าหมายแม้สักครั้ง ผู้เกี่ยวข้องได้รับความเคียดร้อนรำคาญมาโดยตลอดจัดว่าเป็นปัญหาเลวร้าย จึงพยายามหาวิธีแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนา

รูปแบบที่ 5 เมื่อนำปัญหาขัดข้องมาพิจารณาให้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น จะแบ่งย่อยต่อไปเป็น 2 ประเภท คือ 1) ปัญหาเฉพาะหน้าเร่งด่วน และ 2) ปัญหาสำคัญ ถ้าไม่แก้ไขจะส่งผลกระทบต่อรุนแรง

รูปแบบที่ 6 ปัญหาโดยทั่วไป เมื่อพิจารณาในอีกลักษณะหนึ่งการจัดประเภทจะแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ปัญหาต่อเนื่อง ลักษณะของปัญหามีสาเหตุ-ผล เกี่ยวเนื่องกันดังลูกโซ่ นั่นคือสาเหตุที่หนึ่งมีผลกระทบให้เกิดสาเหตุ และผลที่สอง สาม และสี่ไปตามลำดับ ความต่อเนื่องได้สร้างให้เกิดกลุ่มของปัญหาจึงต้องสืบค้นให้พบปฐมเหตุ 2) ปัญหาไม่ต่อเนื่อง สภาพเหตุการณ์ที่เบี่ยงเบนไปจากคาดหวัง อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการพร้อมกันหากแต่ละสาเหตุมิได้เกี่ยวข้องต่อเนื่องกัน ฉะนั้นจึงจัดเป็นปัญหาย่อยหลายปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบที่ 7 ปัญหาป้องกันสำหรับสภาพเหตุการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นในอนาคตนั้น อาจจัดแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ 1) ปัญหาเตรียมรับกับการเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาปิดป้อง (กันไว้ดีกว่าแก้) ในความเป็นจริง การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ต้องประสบเสมอตลอดชีวิต สถานการณ์จะเปลี่ยนแปลงได้เป็นประจำมิรู้จบสิ้น การอยู่รอดปลอดภัยและการประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคตได้ถูกต้องแม่นยำ เพื่อคิดเตรียมวางแผนงานรับสถานการณ์และหลีกเลี่ยงแก้ไขได้ทันทั่วถึง และ 2) ปัญหาเตรียมรับสถานการณ์ หรือปัญหาปลดปล่อย (ถึงจะแย่มากก็แก้ทัน) ในการเตรียมตัวสำหรับปัญหาดังกล่าวนี้จะต้องพยายามสร้างความเชื่อมั่นว่ามีความสามารถปรับเปลี่ยนการเบี่ยงเบนได้ เพราะหมั่นตั้งคำถามอยู่ตลอดเวลาว่าพรุ่งนี้สภาพเหตุการณ์จะเบี่ยงเบนตรงจุดไหนได้บ้าง ทั้งนี้ เพื่อคิดค้นหาจุดบกพร่องที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและเตรียมรับสถานการณ์ได้อย่างพร้อมมูลเท่าทันต่อปัญหาทุกระดับความสำคัญ สร้างความเชื่อมั่นที่จะดำเนินงาน โดยปราศจากความหวั่นไหววิตกต่อความไม่แน่นอนในอนาคต

นิยามของการแก้ปัญหา

การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการ เชื่อมโยงช่องว่างระหว่างปัญหากับข้อเฉลยหรือทางออกของปัญหา

การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการ ลดความเบี่ยงเบน (ด้านลบ) ของปัญหาให้เป็นวัตถุประสงค์ (ด้านบวก) และลดความเบี่ยงเบน (ด้านลบ) ของสาเหตุ ให้เป็นเป้าหมาย (ด้านบวก)

การแก้ปัญหาตามธรรมชาติของสามัญชน

1. อาศัยความรู้ความชำนาญและประสบการณ์
2. ทำตามสามัญสำนึกและสัญชาตญาณ
3. ปฏิบัติตามแนวทางเดิม ซึ่งเคยประสบผลมาบ้างพอสมควร
4. จดจำแบบอย่างที่คุณอื่นเคยปฏิบัติ
5. วิธีการเลือกปฏิบัติขึ้นอยู่กับอารมณ์ความรู้สึกในขณะนั้น
6. ปฏิบัติตามคำทำนายนายของหมอดูหรือตามลางสังหรณ์
7. ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้อื่น
8. ขอมรับสภาพโดยไม่ดำเนินการอื่นใดทั้งสิ้น
9. หันเหความสนใจไปเรื่องอื่นเพื่อลดความตึงเครียด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนการแก้ปัญหาโดยทั่วไป มีหลักการคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่หากจะแตกต่างในรายละเอียดไปบ้างก็เป็นเพียงเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพอใจของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญซึ่ง รศนา อัมพะกิจ (2535) ได้รวบรวมไว้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย 1) ระบุปัญหา 2) ระบุสาเหตุของปัญหา 3) กำหนดวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหา และ 4) เลือกรูปแบบการแก้ปัญหา

รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วย 1) ระบุปัญหา 2) ระบุสาเหตุของปัญหา 3) เสนอวิธีแก้ปัญหาหลายวิธี และ 4) ตัดสินใจเลือกวิธีที่ดีที่สุด

รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วย 1) กำหนดตัวปัญหาให้ชัดเจน 2) รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 3) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาสาเหตุ 4) กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา และ 5) เลือกวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสม

รูปแบบที่ 4 ประกอบด้วย 1) ระบุปัญหาให้ชัดเจน 2) สะสมสมการที่จะนำมาใช้เป็นกุญแจไขปัญหา 3) ทำการคำนวณด้วยสมการที่คัดเลือกจากข้อ 2 4) รวบรวมข้อมูลตรวจสอบหน่วยของผลการคำนวณ และ 5) ทบทวนตรวจสอบคำตอบ

รูปแบบที่ 5 ประกอบด้วย 1) ระบุปัญหา 2) พิจารณาปัญหาให้ครบลึมติ ได้แก่ อะไร ที่ไหน เมื่อไร และมากน้อยเท่าไร 3) สืบเสาะข้อมูลอันเป็นกุญแจไขปัญหา จากแนวทางที่กำหนดทั้งลึมติตามข้อ 2 4) ทดสอบสาเหตุที่มีความเป็นไปได้สูง และ 5) พิสูจน์หาสาเหตุที่แท้จริง

รูปแบบที่ 6 ประกอบด้วย 1) ค้นหาปัญหาเรื่องคุณภาพ หรือข้อขัดข้องในการดำเนินงาน 2) หาสาเหตุของการเกิดปัญหาด้านคุณภาพ 3) เสนอแนวทางการแก้ปัญหาด้านคุณภาพ 4) ปรับปรุงคุณภาพตามแนวทางข้อ 3 (เพื่อยุติข้อเสียหายทั้งปวง) และ 5) เสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานเมื่อสามารถยุติข้อเสียหายได้เป็นผลสำเร็จ

2.7 ทฤษฎีเกี่ยวกับอริยสัจ 4

ความหมายของอริยสัจ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
อริยสัจ 4 คือหลักการแก้ปัญหาที่ประเสริฐเป็นเลิศของพระพุทธศาสนา ซึ่งประกอบด้วย
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

สมหวัง วิทยาปัญญา นนท(2542) ได้อธิบายว่า ความทุกข์หรือปัญหาเป็นธรรมดาของชีวิต ผันแปรไปตามกรรมที่ตนปฏิบัติ มีทุกข์หรือปัญหาที่ตองหาแนวทางดับทุกข์หรือแก้ปัญหา ที่จมปลักอยู่ในความทุกข์ เป็นเพราะไม่มีความศรัทธาในเรื่องของกรรมหรือการกระทำหรือกระบวนการว่าสามารถทำให้แก้ปัญหาได้หรือดับทุกข์ได้

นอกจากนี้สมหวัง วิทยาปัญญา นนทได้อธิบายถึงหลักอริยสัจ 4 ดังต่อไปนี้

1. ทุกข์

ทุกข์ คือ ความยากลำบาก ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ทุกข์ คือ ปัญหา เป็นภาวะที่แฝงด้วยความบีบคั้น ขัดแย้ง ขัดข้อง มีความบกพร่อง ไม่สมบูรณ์อยู่ในตัว บางครั้งเกิดเป็นปัญหาขึ้นแล้ว และบางครั้งยังไม่เกิดเป็นปัญหาและอาจเกิดเป็นปัญหาขึ้นมาในอนาคตที่เกิดกับผู้ยึดมั่นถือมั่นไว้ด้วย “อุปทาน” โดยมีขั้น 5 เป็นเหตุ

ทุกข์ ได้แก่ ความเกิด ความแก่ ความตาย ความโศก ความคร่ำครวญ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ความคับแค้นใจ ความพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ความไม่ได้ดังปรารถนา

หน้าที่ต่อทุกข์ (ปัญหา) ของคนเรา คือ มีความเข้าใจต่อทุกข์ หรือปัญหา ดังนี้ ชีวิตเป็นทุกข์เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นธรรมดาของชีวิต ทุกคนต้องประสบ จึงต้องรับรู้ต่อทุกข์อย่างมีสติ ไม่ประมาท ไม่รู้สึกเป็นทุกข์เมื่อพบทุกข์หรือปัญหา ไม่ปรุงแต่งทุกข์ (ทุกข์เกินเหตุ) ต้องรู้วิธีปฏิบัติต่อทุกข์ หลักอริยสัจสอนว่า สิ่งใดที่เป็นปัญหาแก่ตน จะต้องศึกษาปัญหานั้นให้เข้าใจอย่างนั้นอย่างชัดเจนที่สุด ก่อนที่จะลงมือแก้ปัญหานั้น

ประเภทของทุกข์

ทุกข์ในไตรลักษณ์ มีทุกข์ 3 ดังต่อไปนี้คือ

1. ทุกข์ทุกข์ ตรงตามชื่อ และสภาพ เช่น เจ็บ ปวด เมื่อย
2. วิปริณามทุกข์ จากการแปรผันหรือแปรเปลี่ยน หรือความไม่เที่ยงของสิ่งต่าง ๆ
3. สังขารทุกข์ ตามสภาพสังขาร ที่เกิดจากเหตุปัจจัย เช่น ขั้น 5 จากการเสื่อมสลายของปัจจัยต่าง ๆ ทำให้คงสภาพอยู่เช่นนั้นไม่ได้

เอกสารนี้เป็นส่วนหลักไตรลักษณ์นั้น ได้แก่ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้
อนิจจัง คือ ความไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืน การเปลี่ยนแปลง แล้วสลายไป

ทุกขัง คือ ความทนไม่ได้ ความบีบคั้น ความกดดันขัดแย้ง

อนัตตา คือ ความไม่มีตัวตน ภาวะที่ไร้ตัวตน

เมื่อเปรียบเทียบหลักไตรลักษณ์ ในงาน ผลลัพธ์ออกมาดีบ้าง เลวบ้าง เพราะปัจจัย เหตุแปรเปลี่ยนไม่ยั่งยืน ปัญหาที่เลยเกิดขึ้นไม่ได้ตามเป้าหมาย ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งสมมติ ไม่มีตัวตน หากขยับเป้าหมายให้หย่อนลง ก็ไม่มีปัญหา ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ดูแลเป้าหมายนั้น

ความทุกข์หรือปัญหากับการกระทำ ความทุกข์หรือปัญหาจะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการกระทำดังนี้

1. จากความทุกข์บีบคั้น ทำให้ต้องดิ้นรนแก้ไขเฉพาะหน้า ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง ขอให้พ้นทุกข์เฉพาะหน้า แล้วก็เพลิดเพลิน ไม่สนใจ ไม่สนใจที่จะป้องกัน แล้วก็เกิดปัญหาหรือทุกข์อีก วนเวียนไป (เน้นการแก้ไขเฉพาะหน้า)
2. กลัวความทุกข์จะเกิด จึงหวาดระแวง รีบแก้ไข ปรับปรุง ป้องกันภัย แต่ทำด้วยความกลัว กระทบกระชวยใจ (เน้นการป้องกันปัญหาด้วยความกลัว ส่วนใหญ่มักทำเกินควร ทุ่มทรัพย์ากรบางจุด ปัญหาที่เลยย้ายไปยังจุดใหม่)
3. ทำเพราะความรู้จักทุกข์ คิดจัดการกับทุกข์ด้วยปัญญา ไม่หวาดกลัว รู้เท่าทันสภาวะตามกฎไตรลักษณ์ พิจารณาหาเหตุปัจจัย ในสิ่งที่เปลี่ยนแปลง ใช้ความรู้ ประสบการณ์ปรับปรุงแก้ไข ป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดล่วงหน้า (เน้นการป้องกันปัญหาด้วยสติปัญญา ปัญหาที่จะค่อยหมดไปที่ละปัญหา มีเวลามาทำเรื่องเพิ่มผลผลิตมากขึ้น)

2. สมุทัย

สมุทัย คือ เหตุแห่งทุกข์ หรือ ต้นเหตุแห่งปัญหา หมายถึงกระบวนการที่มีการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และวินิจฉัยต้นเหตุแห่งปัญหา

ทุกข์เกิดจากตัณหา หรือความอยากที่เกินพอดี ถ้าดับตัณหาได้ก็สามารถดับทุกข์ได้ ตัณหา มี 3 อย่าง คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

1. **กามตัณหา** เกิดจากความอยากเพื่อตอบสนองต่อกาม คือ รูป รส กลิ่น เสียง ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนืองนิจ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้สัมผัส หรือความพึงพอใจใคร่ใคร่

2. **ภวตัณหา** เกิดจากความอยากเป็น หรือ ได้แล้ว มีแล้ว เป็นแล้ว อยากให้คงอยู่ตลอดไป
3. **วิภวตัณหา** เกิดจากความไม่อยากจะจะเป็น หรืออยากพ้นไปจากการได้ การมี การเป็น ที่ตนไม่พอใจ

3. นิโรธ

นิโรธ หรือความดับทุกข์ ได้แก่ การหมดกิเลสโดยสิ้นเชิง (นิพพาน) อันเป็นเป้าหมายสูงสุดแห่งชีวิต ตามหลักพุทธศาสนา

บางตำราว่าความดับทุกข์ เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ความคิด ปัญญา ในการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งทุกข์ สิ่งใดเป็นเป้าหมายหลัก เป้าหมายรองตามลำดับ ตามความเป็นไปได้ จะดำเนินการปฏิบัติอย่างไร จนถึงขั้นดับทุกข์ได้

4. มรรค

มรรค หรือ ทางดับทุกข์ หรือแก้ปัญหาก็ได้ ซึ่งมีแนวทางดับทุกข์ได้ คือ อริยมรรค หรือทางสายกลางแห่งชีวิต มีองค์ 8 คือ เห็นชอบ ดำริชอบ เจรจาชอบ กระทำชอบ เลี้ยงชีพชอบ พยายามชอบ ระลึกชอบ และตั้งใจมั่นชอบ ปัญญา คือ องค์ที่ 1-2 ศีล คือ องค์ที่ 3-5 สมาธิ คือ องค์ที่ 6-8

เมื่อเปรียบเทียบในงาน ปัญหาต่างๆ แก้ได้ด้วยอริยมรรค ดังนี้

เห็นชอบ คือ เชื่อกันว่าปัญหาแก้ได้ด้วยกระบวนการดับทุกข์ในอริยสัจ หรือต้องแก้ที่เหตุ และต้องแก้ที่เหตุรากเหง้าด้วย โดยการบริหารด้วยความจริง

ดำริชอบ คือ คิดชอบ หรือคิดที่จะหลุดจากปัญหา โดยเน้นการป้องกันปัญหาที่เหตุรากเหง้า วิธีการแก้ปัญหาก็ต้องไม่เบียดเบียนใคร ต้องทำให้องค์กรดีขึ้น

เจรจาชอบ หรือพูดชอบ คือ พูดหรือเขียน หรือนำเสนอ แต่ข้อมูลที่เป็นความจริง ไม่โทษคนอื่นผิด ตัวเองถูก ไม่แต่งข้อมูลเกินจริง ต้องเปิดโอกาสให้มีการพูดจาระดมสมอง แก้ปัญหาจากคนที่เกี่ยวข้องกัปัญหา

เอกสารนี้เป็น**เอกสารทำชอบ** คือ ต้องปฏิบัติงานด้วยคุณธรรม และที่สำคัญ ต้องตรงจุดที่จะแก้หรือตรงเหตุรากเหง้าไม่ว่ากรากเหง้า มีเช่นนั้น จะแก้ไม่ถูกที่คั้น แล้วไร้ผล เห็นอัยปเล่าจึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลี้ยงชีพชอบ คือ วิธีการแก้ปัญหา ต้องไม่เบียดเบียนใคร ไม่ทำผิดข้อตกลง ไม่ทำผิดกฎหมาย งานที่ทำนั้นต้องไม่เป็นสิ่งผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบบริษัท

พยายามชอบ คือ ความหมั่นเพียร เฝ้าระวังปัจจัยเหตุที่เป็นมูลเหตุให้มีปัญหา ไม่ให้เกิดอีก หมั่นเพียรรักษาแนวทางวิธีปฏิบัติที่สนับสนุน ป้องกันปัญหาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันปัญหาอย่างยั่งยืน

ระลึกชอบ คือ ต้องมีสติ ตามดูปัญหา พิจารณาปัญหา ถึงผลลัพธ์ของเป้าหมาย เกณฑ์กำหนดตัดสิน เกณฑ์คุณภาพ ผลกระทบที่เกิดขึ้น ดี/เลว สำเร็จ/ล้มเหลว ปานกลาง หมั่นทบทวนวิธีการแก้ปัญหาอยู่เสมอ

ตั้งใจมั่นชอบ คือ มีการพัฒนาปรับปรุงต่อไปเรื่อยๆ ไม่ทิ้งกลางคัน หรือไม่ทอดย

กระบวนการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4

สำหรับกระบวนการแก้ปัญหา ตามหลักอริยสัจ 4 นั้น สมหวัง วิทยาลัยนานาชาติ (2542) ได้อธิบายว่า เพื่อต้องการหลุดพ้นจากทุกข์หรือปัญหาโดยสิ้นเชิง ต้องใช้ญาณ 3 คือ ปัญญาหยั่งรู้ หรือกำหนดรู้ที่เกิดจากอำนาจสมาธิ (ดูปัญญา ศีล สมาธิ ในอริยมรรค ประกอบ) ญาณ 3 ประกอบด้วย

สังขญาณ คือ การหยั่งรู้ในอริยสัจ เป็นการรู้จัก

กิจจญาณ คือ การหยั่งรู้ในกิจของอริยสัจ เป็นการรู้จริง

กตญาณ คือ การหยั่งรู้กิจซึ่งได้ทำแล้วในอริยสัจ เป็นการรู้แจ้ง

และขั้นตอนของอริยสัจ ที่ต้องติดตามตรวจสอบทั้ง 4 ขั้น สมหวัง วิทยาลัยนานาชาติ (2542) เรียกว่า ตรวจสอบทั้งอาการ 12 (4 ขั้นของอริยสัจ คู่กับ 3 ญาณ) ดังนี้

อริยสัจ	รู้จัก (สังขญาณ)	รู้จริง (กิจจญาณ)	รู้แจ้ง (กตญาณ)
ทุกข์	ยอมรับทุกข์มีจริง ปัญหาจริง เป็น ธรรมชาติ	รู้ว่าทุกข์หรือปัญหาเป็น สิ่งที่ควรกำหนดให้รู้	รู้ว่าได้กำหนดปัญหา หรือทุกข์ขึ้นมาแล้ว
สมุทัย	ยอมรับว่าต้นเหตุเป็น เหตุให้เกิดทุกข์จริง ยอมรับปัจจัยเหตุต่างๆ ทำให้เกิดปัญหา	ต้นเหตุเป็นสิ่งที่ควรละ จะแก้ปัญหาก็ ต้อง ควบคุมปัจจัยเหตุที่ ส่งผล	รู้ว่าได้ละแล้ว รู้ว่าได้ควบคุมแล้ว
นิโรธ	ยอมรับว่าความดับทุกข์ มีจริง ยอมรับว่าปัญหาแก้ได้ ป้องกันได้	รู้ว่าได้ทำให้แจ้งขึ้นใน ใจ รู้ว่าได้รู้แจ้งปัญหาอยู่ ในใจ	รู้ว่าได้ทำให้แจ้งแล้ว รู้ว่าปัญหาหมดไปแล้ว
มรรค	ยอมรับว่ามรรค 8 นำไป สู่ความดับทุกข์จริง ยอมรับว่าวิธีการ แก้ปัญหาก็พิสูจน์แล้ว เป็นหนทางในการ ป้องกันปัญหาไม่ให้เกิด ซ้ำ	รู้ว่ามรรคเป็นสิ่งที่ควร อบรมบำเพ็ญให้เกิดมี รู้ว่าต้องหาหรือสร้าง มาตรฐานงานให้เกิดขึ้น ในการปฏิบัติงาน	รู้ว่าได้เจริญอบรมให้ เต็มที่แล้ว รู้ว่าได้ปฏิบัติการตาม วิธีการป้องกันปัญหา อย่างเต็มที่แล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปรียบเทียบกระบวนการอริยสัจกับจิตวิทยา (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภะ : 2525)

พุทธธรรม	Trait and Factor	Rational motive Therapy (RET)	Rogierians	Gestalt
ทุกข์	มีความขัดแย้งในตัวเอง และวิตกกังวลในการเลือกแนวทางชีวิตในด้านการศึกษาหรืออาชีพ	ความรู้สึกรู้สึก ร้อน วิตก กังวล เศร้า หดหู่ รู้สึกต่ำต้อย	คนปรับตัวไม่ได้ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง สับสนในบทบาท	ความเศร้าเสียใจ การขาดความสำนึก วิตกกังวล คับแค้น ภายใน ไม่สามารถปรับตัว อ่อนเปลี้ย ละเหยียงกาย
สมุทัย	ไม่สามารถค้นพบความถนัด ความสามารถและความต้องการของตนเอง	การเรียนรู้มา อย่างผิดๆ ขาดเหตุผล อันเนื่องมาจาก ค่านิยม ที่สับสนคติ การอบรม	Self กับ Experience ไม่ผสมผสานหรือไม่ตรงกัน	การขาดการติดต่อกับสิ่งแวดล้อม ทุกข์อึดอั้นไว้ในตัว หรือจิตใจไม่ สามารถระบาย ออกมาได้
นิโรธ	มุ่งให้คนรู้จักค้นพบ และยอมรับ ความสามารถของตนเอง พัฒนาตนเอง	แก้ไขความไม่มีเหตุผลด้วย ความมีเหตุผล	พยายามพัฒนาตน ให้ไปสู่ self actualization	รับผิดชอบต่อตนเอง ค้นพบและยอมรับทุกข์พร้อม ทั้งหาทางระบาย ทุกข์
มรรค	พยายามให้ผู้มีปัญหา ยึดแบบฉบับที่สังคมยอมรับ รู้จักเลือก สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับตนเอง เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	โดยส่วนใหญ่ จะมีลักษณะการสอนเทคนิคที่ใช้ประจำ เช่น Teaching, Suggestion, Confrontation	ให้ Counselee ระบายความทุกข์ แล้ว Counselor พยายามสะท้อนให้ Counselee เข้าใจ ตัวเองมากที่สุด และสิ่งแวดล้อม	ให้คำนึงถึงเอกลักษณ์บุคคล ความรับผิดชอบ สภาวะปัจจุบันใช้วิธี - projection - Making the round - talk responsibility

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ - talk responsibility
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พุทธธรรม	Existentialism	Reality Therapy	Behavioral Counseling	Transactional Analysis
ทุกข์	เกิดในระดับ ความรู้สึกรัดแน่น ในตนเอง	ไม่สามารถพัฒนา ตนเองไปสู่ identity ไม่มีความรับผิดชอบ	ระดับพฤติกรรม สับสน ปรับตัวไม่ได้ มีพฤติกรรมที่ไม่ เหมาะสม	คือ เกิดความวิตก กังวล ระดับ พฤติกรรมที่ ขัดแย้งกับความคิด อาการมีพฤติกรรม ที่ติดมาจากอดีต ปรับตัวไม่ได้ ขาด อิสระในการเลือก
สมุทัย	ไม่มีจุดมุ่งหมายใน ชีวิต ไม่มีอิสรภาพ เกิดความแข็ง เมื่อ หน่าย	ขาดความรัก, ขาด การยอมรับและไม่ เห็นคุณค่าของ ตนเอง	ปรับพฤติกรรมไม่ เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อม มี พฤติกรรมที่ไม่ ต้องการ	มีพฤติกรรมไม่ เหมาะสม เนื่องมาจากได้รับ การปลุกฝัง การ เลี้ยงดูจากพ่อหรือ แม่ หรือ ประสบการณ์ใน อดีต (ยึดแบบอย่าง (Pattern) ในอดีต)
นิโรธ	ให้ Counselee มี จุดมุ่งหมาย Goal ในชีวิต ทั้งระยะ สั้นและระยะยาว และพัฒนาไปสู่ จุดมุ่งหมายนั้น พร้อมทั้งกล้า รับผิดชอบต่อ กระทำของตนเอง	ช่วยให้รู้จักตนเอง มี ความรับผิดชอบและ พัฒนาตนเอง	ให้ผู้มีปัญหาเห็นว่า ปัญหาของเขาคือ อะไร เขาต้องการแก้ ในเรื่องใด และอยาก ให้ผลออกมาเป็น อย่างไร ใช้วิธีการ ทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method)	ทางแก้ Role playing 1. Family Model 2. Structure Hunger

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พุทธธรรม	Existentialism	Reality Therapy	Behavioral Counseling	Transactional Analysis
มรรค	ให้รู้ถึงความต้องการ (need) ของตนเอง ให้ค้นพบจุดมุ่งหมาย (gold) แห่งชีวิต ของตนเอง การใช้เทคนิคในการ counseling คำนี้ถึงสัมพันธ์ ภาพมากกว่า เทคนิค เทคนิคจะใช้อะไรก็ได้ เช่น Free Association, Transference พูดถึงปัญหาในปัจจุบัน	1. ให้การยอมรับ เข้าใจ ให้ความอบอุ่น ช่วยให้เผชิญกับความจริง 2. วางแผนสำหรับแก้ปัญหา 3. ทำสัญญาให้ Counselor นำแผนนั้นไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน 4. ไม่ยอมรับข้อแก้ตัว, ควรร้องทุกข์ถ้าแผนล้มลง ต้องพยายามให้ Counselor เผชิญความจริงว่าจะอะไรทำให้แผนนั้นล้มเหลว	ใช้เทคนิคอะไรก็ได้ ที่ Counselor ยอมรับ หรือใช้ขั้นตอน 1. Reinforcement technique 2. Social Modeling 3. Desensitization ประเมินผล	ให้ Counselor เปลี่ยน ego state จากภาวะหนึ่งไปสู่อีกภาวะหนึ่งอย่างเหมาะสม ให้ Counselor ใช้ตนเอง (ego state) อย่างเต็มที่

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตติ กล่อมเกลี้ยง (2532) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนวิทยาศาสตร์โดยใช้สถานการณ์ฝึกการกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน กับไม่มีการใช้สถานการณ์ฝึกการกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยมีการใช้สถานการณ์ฝึกการกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

น้อยทิพย์ ศัสตราศาสตร์ (2521) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นมูลฐานกับความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ใช้ในเชิงพาณิชย์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของลิขสิทธิ์ หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อฝ่ายลิขสิทธิ์ โทร. 02-254-4999

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญถึง สมศรี (2533) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กับความคิดเป็นของนักศึกษาวิชาเอกประถมศึกษา ในสภวิทยาลัยอีสาน-ใต้ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงนิเสธระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กับความคิดเป็นของนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

โยธิน ศรีโสภา (2524) ได้ศึกษาการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ที่เรียนตามหลักสูตรวิทยาศาสตร์ พุทธศักราช 2521 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ เลือกใช้แนวทางการคิดแก้ปัญหาแตกต่างกัน

สายรุ้ง เพชรสัมพันธ์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเจตคติที่เอื้อต่อการแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกันมีเจตคติที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศุภวรรณ งามแสง (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางเคมีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาทางเคมีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางเคมีในระดับสูง ทั้งโดยภาพรวมและทุกขั้นตอนของการแก้ปัญหา ยกเว้นขั้นระบุผลการแก้ปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศและระดับชั้น ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางเคมีในภาพรวม แต่ในขั้นระบุวิธีแก้ปัญหา ระบุผลการแก้ปัญหา ชั้นทำความเข้าใจปัญหา และขั้นระบุสาเหตุของปัญหา เพศกับระดับชั้นมีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางเคมี เพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางเคมีไม่แตกต่างกัน

Shaw (1977) ได้ศึกษาถึงวิธีการฝึกกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในการคิดแก้ปัญหาที่สามารถส่งผลถึงทักษะการคิดแก้ปัญหาในวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา โดยฝึกกระบวนการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ให้กลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ฝึกเป็นเวลา 24 สัปดาห์ แล้วนำเครื่องมือด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษามาทดสอบ พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนสูงด้านทักษะการคิดแก้ปัญหา ทั้งวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งแสดงว่าทักษะการคิดแก้ปัญหา สามารถสอนโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการนั้น สามารถถ่ายทอดไปยังเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาได้

Norton (1972) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาในวิชาวิทยาศาสตร์กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนเกรด 4 5 6 ที่มีระดับ IQ 80-147 IQ เฉลี่ย 116 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.4 อายุเฉลี่ย

127.2 เดือน ในการศึกษาค้นคว้าความสามารถในการแก้ปัญหา พิจารณาจากคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบการแก้ปัญหา ซึ่งแบ่งเป็น 5 ตอนดังนี้

1. นิเทศเข้าสู่ปัญหา หรือทำความเข้าใจปัญหา
2. ชี้บ่งปัญหา หรือกำหนดปัญหา
3. การแก้ปัญหา หาคำตอบ หรือหาวิธีการแก้ปัญหา
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. พิสูจน์ปัญหา

ผลปรากฏว่า ความสามารถในการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์กับความรู้ที่นักเรียนมีอยู่ก่อนแล้ว

Gabrielli (1972) ได้ศึกษาถึงความสามารถในการแก้ปัญหของนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยซีราคิวส์ (Syracuse) จำนวน 50 คน โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ตามความสามารถในการแก้ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ ประสบการณ์ การฝึกหัด ระดับการศึกษา และประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น แต่ความสามารถในการแก้ปัญหาไม่มีค่าความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการศึกษาทั่วไป

Travers (1979) ได้ศึกษาว่า นักเรียนชอบแก้ปัญหสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์-จักรกล ปัญหสถานการณ์ที่เป็นนามธรรม เรียงตามลำดับ และเห็นว่าปัญหาที่สอดคล้องเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของนักเรียน นักเรียนจะชอบแก้ปัญหามาก

Shermour (1977) ได้ศึกษาค่าสหสัมพันธ์ภายในคุณลักษณะ 3 อย่างในการแก้ปัญหา คือ ในการเตรียมพร้อมการแก้ปัญหความสามารถในการเสนอวิธีแก้ปัญห และความสามารถในการประเมินผลการแก้ปัญห กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 127 คน หญิง 66 คน ชาย 61 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทั้ง 3 อย่างต่างมีความสัมพันธ์กัน

2.9 สรุปกรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนาของนักศึกษา ศาสนาของบิดา มารดานักศึกษาระดับการศึกษาของบิดา มารดา อาชีพของบิดา มารดา สาขาวิชา ชั้นปีที่กำลังศึกษา และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหด้วยหลักอริยสัจ 4 วิธีการในการแก้ปัญหด้วยหลักอริยสัจ 4 ซึ่งอาจ

เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีสัจ 4 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาครุศาสตร์
 เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ศึกษา

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตรที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2

เทคนิคและวิธีการเลือกตัวอย่าง

1. คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตร

$$n = N/1 + Ne^2$$

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ในงานวิจัยนี้จะใช้ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 5%

2. ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดซึ่งรายละเอียดดังต่อไปนี้

สาขาวิชา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืชชั้นปีที่ 1	10	9
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืชชั้นปีที่ 2	17	16
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ชั้นปีที่ 1	17	16
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ชั้นปีที่ 2	24	23
อุตสาหกรรมเกษตรชั้นปีที่ 1	38	35
อุตสาหกรรมเกษตรชั้นปีที่ 2	48	43
รวม	154	142

3. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า โดยวิธีการจับสลาก

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ

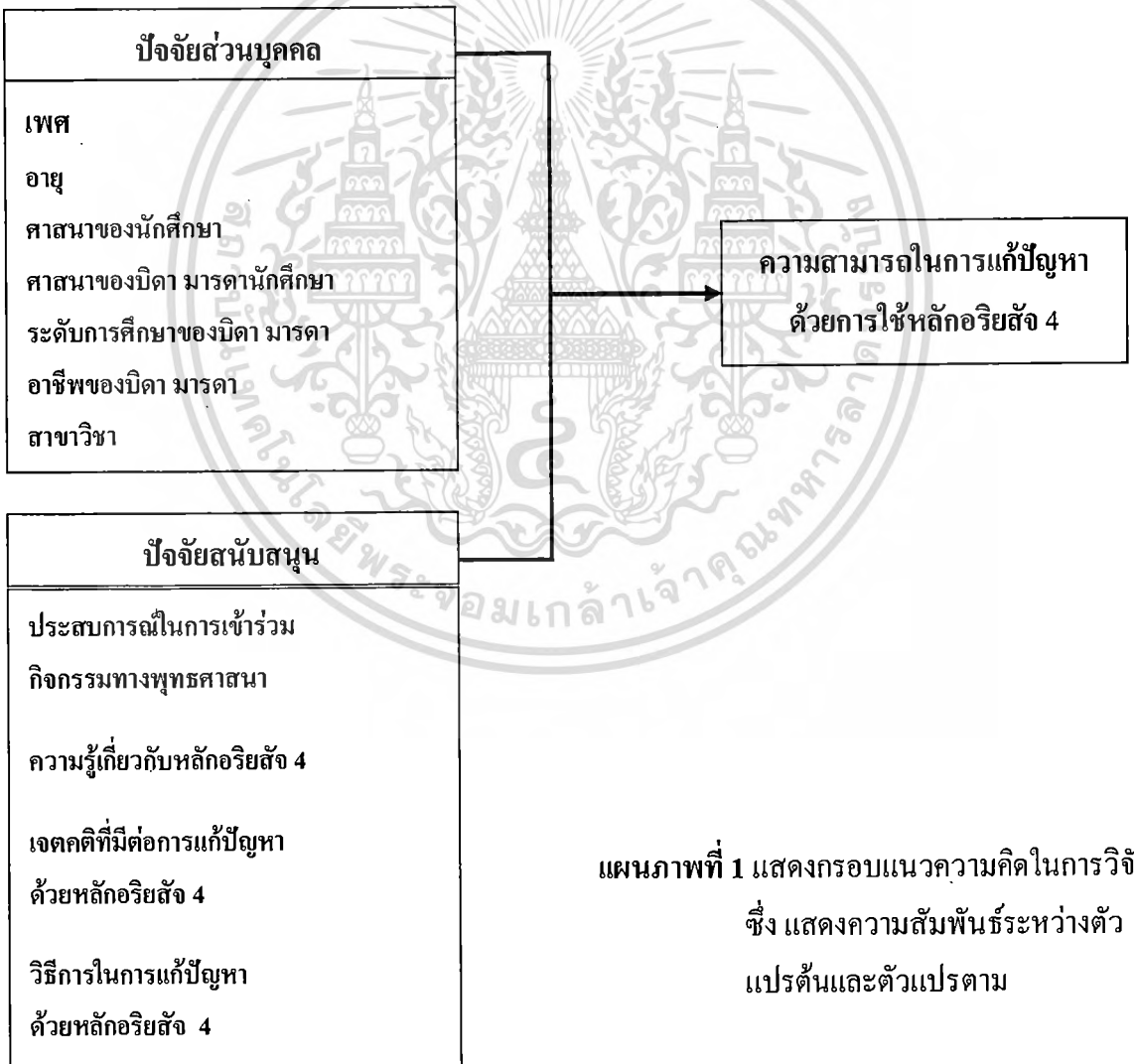
ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 วิธีการในการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 แบบวัดเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 และแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ตำรา เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการวิจัย และอ้างอิงในการอภิปรายผลการวิจัย

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสร้างและตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา
2. แบบสอบถามประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา
3. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4
4. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4
5. แบบสอบถามวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4
6. แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเองจากหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบอีกครั้ง ผู้เชี่ยวชาญในที่นี้ได้แก่ นายธนศ ต่วนชะเอม หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน นำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความยากง่าย (Difficulty) จากนั้นนำไปแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามและแบบทดสอบอีกครั้ง โดยได้ผลการวิเคราะห์ได้สรุปไว้ในภาคผนวก

ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูลไปยังหัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและแบบทดสอบด้วยตนเอง จากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามและแบบทดสอบด้วยตนเองได้จำนวนแบบสอบถามกลับคืนมา ดังนี้

สาขาวิชา	จำนวน แบบสอบถาม ที่แจก	จำนวน แบบสอบถาม ที่ได้กลับคืน	คิดเป็น ร้อยละ
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืชชั้นปีที่ 1	9	9	100.00
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืชชั้นปีที่ 2	16	15	93.75
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ชั้นปีที่ 1	16	15	93.75
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ชั้นปีที่ 2	23	23	100.00
อุตสาหกรรมเกษตรชั้นปีที่ 1	35	31	88.57
อุตสาหกรรมเกษตรชั้นปีที่ 2	43	38	88.37
รวม	142	131	92.25

3. นำแบบสอบถามและแบบทดสอบมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
ทุกฉบับเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา ความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 วิธีการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 และความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4 วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาค่าความหมายจากค่าเฉลี่ยในแบบสอบถามที่เป็นอันตรภาค ดังต่อไปนี้

1. 1 เกณฑ์ในการพิจารณาค่าความหมายของเจตคติในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 มีดังนี้

ตัวอย่างเช่น “ความไร้สาระ-มีคุณค่า”

1.0-1.86	หมายถึง	ไร้สาระมากที่สุด
1.87-2.72	หมายถึง	ไร้สาระ
2.73-3.58	หมายถึง	ค่อนข้างไร้สาระ
3.59-4.44	หมายถึง	เฉย ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.45-5.30	หมายถึง	ค่อนข้างมีคุณค่า
5.31-6.16	หมายถึง	มีคุณค่า
6.17-7.00	หมายถึง	มีคุณค่ามากที่สุด

1.2 เกณฑ์ในการพิจารณาค่าความหมายของวิธีการในการแก้ปัญหาที่มีดังนี้

0-0.8	หมายถึง	ไม่เคยได้ใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีการนี้เลย
0.9-1.6	หมายถึง	ได้เคยใช้วิธีการนี้แก้ปัญหาประมาณ 2-3 ครั้ง ใน 10 ครั้ง
1.7-2.4	หมายถึง	ได้เคยใช้วิธีการนี้แก้ปัญหาประมาณ 4-5 ครั้ง ใน 10 ครั้ง
2.5-3.2	หมายถึง	ได้เคยใช้วิธีการนี้แก้ปัญหาประมาณ 6-7 ครั้ง ใน 10 ครั้ง
3.3-4.0	หมายถึง	ได้เคยใช้วิธีการนี้แก้ปัญหาประมาณ 8-9 ครั้ง ใน 10 ครั้ง

2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4 ของนักศึกษาโดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) Pearson product-moment

3. การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นหรือความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 และความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4 โดยการใช้ K-R 20

4. การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นหรือความเที่ยง (Reliability) ของ เจตคติในการแก้ปัญหาโดยใช้หลักอริยสัจ 4 และ วิธีการในการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4 โดยการใช้ alpha coefficient

5. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 โดยการใช้สูตรต่อไปนี้

$$r = (P_H - P_L) / n$$

เมื่อ R คือ ดัชนีอำนาจจำแนก

P_H คือ จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง

P_L คือ จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

n คือ จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมดของกลุ่มสูงหรือต่ำ

ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกดังนี้

ค่าอำนาจจำแนก	ความหมาย
---------------	----------

0.40 ขึ้นไป	ดีมาก
-------------	-------

0.30-0.39	ดีพอสมควร
-----------	-----------

0.20-0.29	พอใช้ได้แต่ควรปรับปรุง
-----------	------------------------

0.19 ลงไป	ไม่ดีต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงใหม่
-----------	----------------------------------

6. วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 โดยการใช้สูตรต่อไปนี้

$$P = R/N$$

เมื่อ P คือ ดัชนีความยากง่าย

R คือ จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกดังนี้

ค่าความยาก	ความหมาย	คุณภาพข้อสอบ
0.8-1.0	ง่ายมาก	ไม่ดีต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงใหม่
0.6-0.79	ง่าย	พอใช้ได้
0.4-0.59	ปานกลาง	ดีมาก
0.2-0.39	ยาก	พอใช้ได้
0-0.19	ยากมาก	ไม่ดีต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงใหม่

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยและอภิปรายผลเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ปัจจัยสนับสนุน

2.1 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาของนักศึกษา

2.2 ความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

2.3 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

2.4 วิธีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

2.5 ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

3.2 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

3.3 ความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

3.4 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

3.5 วิธีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลนี้คือข้อมูลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนาของนักศึกษา ศาสนาของบิดานักศึกษา ศาสนาของมารดานักศึกษา การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา สาขาวิชาและชั้นปีที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ ซึ่งมีรายละเอียดดังแสดงในตารางต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา

รายการ	ความถี่ (คน) n = 131	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	64	48.9
หญิง	67	51.1
อายุ (ปี)		
20	5	3.8
21	54	41.2
22	56	42.7
23	11	8.4
24	5	3.8
ค่าเฉลี่ยอายุเท่ากับ	21.67	
ฐานนิยมเท่ากับ	22	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.83	
อายุดำสุดเท่ากับ	20	
อายุสูงสุดเท่ากับ	24	
ศาสนาของนักศึกษา		
พุทธ	126	96.2
คริสต์	2	1.5
อิสลาม	3	2.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความถี่ (คน) n = 131	ร้อยละ
ศาสนาของบิดานักศึกษา		
พุทธ	127	96.9
อิสลาม	4	3.1
ศาสนาของมารดานักศึกษา		
พุทธ	128	97.7
อิสลาม	3	2.3
การศึกษาของบิดา		
ประถมศึกษา	79	60.3
มัธยมศึกษา	8	6.1
อาชีวศึกษา	19	14.5
อุดมศึกษา	22	16.8
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3	2.3
การศึกษาของมารดา		
ประถมศึกษา	94	71.8
มัธยมศึกษา	5	3.8
อาชีวศึกษา	15	11.5
อุดมศึกษา	11	8.4
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	4.6
อาชีพของบิดา		
รับราชการ	18	13.7
เกษตรกร	73	55.7
พนักงานบริษัท	4	3.1
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	.8
รับจ้าง	16	12.2
ธุรกิจส่วนตัว	12	9.2
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	2	1.5
เสียชีวิต	4	3.1
ประมง	1	.8

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา (ต่อ)

รายการ	ความถี่ (คน) n = 131	ร้อยละ
อาชีพของมารดา		
รับราชการ	8	6.1
เกษตรกร	74	56.5
พนักงานบริษัท	3	2.3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	.8
รับจ้าง	12	9.2
ธุรกิจส่วนตัว	16	12.2
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	14	10.7
เสียชีวิต	2	1.5
ประมง	1	.8
สาขาวิชา		
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช	24	18.3
เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์	38	29.0
อุตสาหกรรมเกษตร	69	52.7
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	55	42.0
ชั้นปีที่ 2	76	58.0

จากตารางที่ 1 พบว่านักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษามีจำนวนเกือบเท่ากันเนื่องจากภาควิชาครุศาสตร์เกษตรไม่ได้จำกัดเรื่องเพศในการรับสมัครนักศึกษา นักศึกษาเกือบครึ่งมีอายุ 21 และ 22 ปี รองลงมา คือ 21 ปี อายุต่ำสุด 20 ปีและอายุสูงสุด 24 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด ซึ่งเมื่อนับอายุตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดการรับสมัครเด็กอายุตั้งแต่ 6 ขวบขึ้นไปต้องเข้ารับการศึกษาในชั้นประถมศึกษาแล้วจะพบว่านักศึกษามีอายุ 22 ปีเมื่อนักศึกษาศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปี 2 (สำหรับนักศึกษาที่เข้าเรียนต่อเนื่องจากชั้น ปวส.) นักศึกษาเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.2) บิดาและมารดาของนักศึกษาเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.9 และ 97.7) สอดคล้องกับวิถีพิเศษ สารานุกรมเสรี ปีพ.ศ.2548 ที่ระบุไว้ว่าโดยส่วนใหญ่คนไทยนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 95 บิดาและมารดาของนักศึกษาเกือบสามในสี่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 60.3 และ 71.8) บิดาและมารดาของนักศึกษาเกินครึ่งมีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 55.7 และ 56.5) เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนที่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรนี้เป็น

นักศึกษาโควตาจากสถานศึกษาต่างจังหวัดในระดับอาชีวศึกษาที่บิดา มารดาเป็นผู้มีรายได้น้อยไม่สามารถที่จะส่งบุตรไปเรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐทางตรงได้ จึงให้เข้าเรียนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากนัก และเมื่อภาควิชาครุศาสตร์เกษตรได้จัดส่งโควตาให้แก่สถานศึกษาต่าง ๆ ในต่างจังหวัดอีกทั้งรัฐบาลได้สนับสนุนเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงทำให้นักศึกษาเข้ามาเรียนในภาควิชาครุศาสตร์เกษตรได้ นักศึกษากว่าครึ่งหนึ่งกำลังเรียนอยู่ในสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร (ร้อยละ 52.7) และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 58.0) เนื่องจากนโยบายของภาควิชาครุศาสตร์เกษตรได้เปิดรับนักศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตรมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ ในภาควิชา

ตอนที่ 2 ปัจจัยสนับสนุน

ปัจจัยสนับสนุนเป็นปัจจัยที่อาจมีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา ซึ่งปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยนี้ได้แก่ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 และวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาของนักศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาของนักศึกษา

กิจกรรมทางพุทธศาสนา*	ความถี่ (คน) n =131	ร้อยละ
การเวียนเทียน	125	95.4
การตักบาตร	125	95.4
การฟังเทศน์	123	93.9
การสวดมนต์	123	93.9
การบวชชีพรหมณ์	19	14.5
การบวชเณร	34	26.0
การบวชพระ	17	13.0
การกินเจ	35	26.7
การนั่งสมาธิ	121	92.4
การเข้าค่ายคุณธรรม	108	82.4
การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา	121	92.4

* นักศึกษาอาจเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนามากกว่า 1 กิจกรรม

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาเกือบทั้งหมดมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาโดยการเวียนเทียนและการตักบาตรมากที่สุด (ร้อยละ 95.4) เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ทำในเวลาเช้าตรู่ เวลาเย็นหรือเวลาค่ำที่นักศึกษาสามารถหาเวลาไปร่วมกิจกรรมได้โดยไม่ต้องขาดเรียนรองลงมาคือการฟังเทศน์และสวดมนต์ (ร้อยละ 93.9) นั้นนักศึกษสามารถเข้าร่วมในวันสำคัญทางพุทธศาสนาซึ่งตรงกับวันหยุด การนั่งสมาธิและการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา (ร้อยละ 92.4) นักศึกษาเข้าร่วมเนื่องจากเป็นกิจกรรมของสถานศึกษา ส่วนการเข้าค่ายคุณธรรม (ร้อยละ 82.4) และประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาอื่น ๆ เช่น การบวชเณร การกินเจ การบวชชีพราหมณ์ การบวชพระ มีเพียงเล็กน้อย เนื่องจากนักศึกษามาจากครอบครัวที่หลากหลายบางครอบครัวมาจากจีนทำให้ต้องมีการกินเจ อีกทั้งบางกิจกรรมนักศึกษายังไม่สามารถที่เข้าร่วมได้ เช่น การบวชเณร การบวชพระ

2.2 ความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

ตารางที่ 3 แสดงความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

คะแนน	ความถี่ (คน) n =131	ร้อยละ
กลุ่มที่มีคะแนนต่ำ (0-3 คะแนน)	19	14.5
กลุ่มที่มีคะแนนปานกลาง (4-6 คะแนน)	32	24.4
กลุ่มที่มีคะแนนสูง (7-10 คะแนน)	80	61.1
ค่าเฉลี่ย	6.96	
ฐานนิยม	10	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.7	
คะแนนต่ำสุด	0	
คะแนนสูงสุด	10	

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาเกินครึ่งมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 อยู่ในช่วง 7-10 คะแนน เกือบหนึ่งในสี่ของนักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนอยู่ในช่วง 4-6 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งหมด คือ 6.96 คะแนน นักศึกษาได้รับคะแนน 10 คะแนนเต็มมากที่สุด คะแนนต่ำสุดของนักศึกษาคือ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุดคือ 10 คะแนน จะเห็นได้ว่าการที่นักศึกษาเกินครึ่งมีคะแนนอยู่ในระดับสูงคือช่วง 7-10 คะแนนทั้งนี้เนื่องจากในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีวิชาพุทธศาสนาที่นักเรียนจะต้องเรียนสอดแทรกอยู่ด้วย ส่วนคนที่ได้คะแนน 0 คะแนนนั้นพบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

ตารางที่ 4 แสดงเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

รายการ	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1. ความไร้สาระ-มีคุณค่า	1.30	5.54	มีคุณค่า
2. ความโบราณ คร่ำครึ-ล้ำสมัย	1.20	4.65	ค่อนข้างล้ำสมัย
3. ความไร้ประสิทธิภาพ-มีประสิทธิภาพ	1.19	5.35	มีประสิทธิภาพ
4. ความไร้ประสิทธิผล-มีประสิทธิผล	1.24	5.26	ค่อนข้างมีประสิทธิผล
5. ความแปลกไปจากเดิม-ทั่วไป	1.33	5.14	ค่อนข้างทั่วไป
6. ความไม่เหมาะสม-เหมาะสม	1.26	5.47	เหมาะสม
7. ความยุ่งยาก-ง่าย	1.47	4.85	ค่อนข้างง่าย
8. ความขาดเหตุผล-มีเหตุผล	1.26	5.51	มีเหตุผล
9. ความโง่-ฉลาด	1.19	5.45	ฉลาด
10. ความมีข้อจำกัด-มีอิสระ	1.33	5.09	ค่อนข้างมีอิสระ
11. ความลึกลับ-เชื่องมน	1.20	5.19	ค่อนข้างเชื่องมน
12. ความสับสน-แจ่มแจ้ง	1.27	5.08	ค่อนข้างแจ่มแจ้ง
13. ความเข้าใจยาก-เข้าใจ-	1.54	4.76	ค่อนข้างเข้าใจ
14. ความชักช้า-รวดเร็ว	1.41	4.61	ค่อนข้างรวดเร็ว
15. ความไม่คุ้มค่า-คุ้มค่า	1.24	5.50	คุ้มค่า

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาเห็นว่า การแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 นั้นมีคุณค่า มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม มีเหตุผล มีความฉลาด และมีความคุ้มค่า เนื่องจากการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 นั้นเป็นการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนที่นักศึกษาเห็นว่า การแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 นั้นเป็นการแก้ปัญหาที่ค่อนข้างล้ำสมัย ค่อนข้างมีประสิทธิภาพ ค่อนข้างมีประสิทธิผล ค่อนข้างทั่วไป ค่อนข้างง่าย ค่อนข้างมีอิสระ ค่อนข้างเชื่องมน ค่อนข้างแจ่มแจ้ง ค่อนข้างเข้าใจ และค่อนข้างรวดเร็ว เนื่องจากในบางสถานการณ์ที่ต้องการการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อนมาก ผู้ที่ต้องการแก้ปัญหาดังกล่าว ต้องมีอาศัยความ

เข้าใจอริยสัจ 4 อย่างถ่องแท้และต้องวิเคราะห์ปัญหาอย่างละเอียด ซึ่งต้องอาศัยเวลาในการคร่ำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก้ปัญหาว่าจะสำเร็จลุล่วงทำให้ในบางครั้งผู้ที่ใช้การแก้ปัญหาด้วยวิธี 4 เกิดความย่อท้อและไม่เชื่อมั่นในการแก้ปัญหาวีธีนี้

2.4 วิธีการแก้ปัญหาวัยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

ตารางที่ 5 แสดงวิธีการแก้ปัญหาวัยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

รายการ	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1. รับรู้ปัญหาอย่างมีสติ	.86	2.49	บางครั้ง
2. ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และวินิจฉัยต้นเหตุแห่งปัญหา	.81	2.20	บางครั้ง
3. วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งปัญหานั้น	.86	2.19	บางครั้ง
4. ค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา	.88	2.54	บ่อย
5. ยอมรับว่าการมีปัญหาเป็นเรื่องธรรมชาติ	.95	2.78	บ่อย
6. ยอมรับปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา	.83	2.52	บ่อย
7. ยอมรับว่าปัญหาแก้ได้ ป้องกันได้	.85	2.69	บ่อย
8. ยอมรับว่าวิธีการแก้ปัญหาที่พิสูจน์แล้วว่าได้ผลเป็นหนทางในการป้องกันปัญหา	.86	2.49	บางครั้ง
9. รู้ว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ควรรับรู้และกล้าที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา	.86	2.67	บ่อย
10. ต้องควบคุมเหตุปัจจัยต่าง ๆ เพื่อที่จะแก้ปัญหา	.84	2.37	บางครั้ง
11. รับรู้และเก็บปัญหาอยู่ภายในใจ	.93	2.46	บางครั้ง
12. รับรู้ว่าต้องหาหรือสร้างมาตรการเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก	.89	2.35	บางครั้ง
13. รับรู้ว่าปัญหาได้เกิดขึ้นแล้วและจะต้องหาทางแก้ไข	.76	2.66	บ่อย
14. รับรู้ว่าได้มีการควบคุมปัญหานั้นแล้ว	.78	2.33	บางครั้ง
15. รับรู้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นได้ถูกแก้ไขแล้ว	.85	2.26	บางครั้ง
16. รับรู้ว่าได้มีการป้องกันการเกิดปัญหาอย่างเต็มที่แล้ว	.92	2.23	บางครั้ง

จากตารางที่ 5 พบว่ามีเพียง 6 รายการเท่านั้นที่นักศึกษาใช้ในการแก้ปัญหบ่อย ได้แก่ ยอมรับว่าการมีปัญหาเป็นเรื่องธรรมชาติ ยอมรับว่าปัญหาแก้ได้ ป้องกันได้ รู้ว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ควรรับรู้และกล้าที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา รับรู้ว่าปัญหาได้เกิดขึ้นแล้วและจะต้องหาทางแก้ไข ค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา ยอมรับปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา มีรายการ 10 รายการที่

นักศึกษาใช้ในการแก้ปัญหาบางครั้ง ได้แก่ รับรู้ปัญหาอย่างมีสติ ยอมรับว่าวิธีการแก้ปัญหาที่พิสูจน์แล้วว่าได้ผลเป็นหนทางในการป้องกันปัญหา รับรู้และเก็บปัญหาอยู่ภายในใจ รับรู้ว่าต้องหาหรือสร้างมาตรการเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก รับรู้ว่าได้มีการควบคุมปัญหานั้นแล้ว รับรู้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นได้ถูกแก้ไขแล้ว รับรู้ว่าได้มีการป้องกันการเกิดปัญหาอย่างเต็มที่แล้ว ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และวินิจฉัยต้นเหตุแห่งปัญหา วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งปัญหานั้น เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่กำลังอยู่ในวัยรุ่น คึกคะนอง บางครั้งขาดสติในการแก้ปัญหา บางครั้งเมื่อเจอกับปัญหาแล้วไม่กล้าที่จะบอกให้ผู้ใหญ่รับรู้ และเมื่อปัญหาได้ถูกแก้ไขแล้วก็ไม่จดจำวิธีการแก้ปัญหาหรือหาทางในการป้องกันปัญหา อีกทั้งในบางครั้งไม่ได้วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอย่างถ่องแท้แล้วหาทางแก้ไขไปปัญหาซึ่งทำให้แก้ปัญหาไม่ถูกจุดอีกทั้งทำให้ปัญหายุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น

ในช่องรายการที่ 1 5 9 และ 13 เป็นรายการที่แสดงถึงอริยสัจ 4 ในข้อที่เรียกว่า ทุกข์ ในรายการที่ 2 6 10 และ 14 เป็นรายการที่แสดงถึงอริยสัจ 4 ในข้อที่เรียกว่า สมุทัย ในรายการที่ 3 7 11 และ 15 เป็นรายการที่แสดงถึงอริยสัจ 4 ในข้อที่เรียกว่า นิโรธ ส่วนในรายที่ 4 8 12 และ 16 เป็นรายการที่แสดงถึงอริยสัจ 4 ในข้อที่เรียกว่า มรรค พบว่า จาก รายการ 6 รายการที่นักศึกษาใช้ในการแก้ปัญหานั้นมีการใช้หลักอริยสัจ 4 ในข้อ ทุกข์ จำนวน 3 รายการ สมุทัย 1 รายการ นิโรธ 1 รายการ และมรรค 1 รายการ จากสัดส่วนวิธีการแก้ปัญหานั้นด้วยอริยสัจ 4 ที่ประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และ มรรค นั้น นักศึกษาได้ใช้วิธีการในการแก้ปัญหานั้นเกี่ยวกับ ทุกข์ มากที่สุด ส่วนสมุทัย นิโรธ และ มรรค นักศึกษาแทบจะไม่ได้ใช้เลย ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษานั้นรับรู้ว่ามีปัญหาแต่ปัญหานั้นมักจะไม่ได้รับการแก้ไขอย่างสมบูรณ์

2.5 ความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

ตารางที่ 6 แสดงความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

คะแนน	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
กลุ่มที่มีคะแนนต่ำ (0-4 คะแนน)	9	6.9
กลุ่มที่มีคะแนนค่อนข้างต่ำ (5-8 คะแนน)	82	62.6
กลุ่มที่มีคะแนนปานกลาง (9-12 คะแนน)	33	25.2
กลุ่มที่มีคะแนนค่อนข้างสูง (13-16 คะแนน)	7	5.3
กลุ่มที่มีคะแนนสูง (17-20 คะแนน)	-	-
รวม	131	100.0
ค่าเฉลี่ย		7.80
ฐานนิยม		8
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		2.60
คะแนนต่ำสุด		0
คะแนนสูงสุด		16

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาเกินครึ่งมีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาอยู่ในช่วง 5-8 คะแนน และหนึ่งในสี่ของนักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนอยู่ในช่วง 9-12 คะแนน และไม่มีนักศึกษาคณใดเลยที่มีคะแนนอยู่ในช่วง 17-20 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งหมดคือ 7.80 คะแนน นักศึกษาได้รับคะแนน 8 คะแนนมากที่สุด คะแนนต่ำสุดคือ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุดคือ 16 คะแนน เนื่องจากการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 เป็นการแก้ปัญหาที่จะต้องวิเคราะห์ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค เพื่อขจัดปัญหาให้หมดสิ้นไป ซึ่งนักศึกษามากมายไม่ได้ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และวินิจฉัยต้นเหตุแห่งปัญหา อีกทั้งไม่ได้วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งปัญหานั้นอย่างจริงจัง (อ้างอิงจากตารางที่ 5) ทำให้นักศึกษามีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาค่อนข้างต่ำ

ตอนที่ 3 ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

ตารางที่ 7 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

ปัจจัย	r	p
เพศ	.131	.135
อายุ	-.065	.458
ศาสนาของนักศึกษา	.088	.319
ศาสนาของบิดา	.099	.260
ศาสนาของมารดา	.090	.305
การศึกษาของบิดา	-.209	.017*
การศึกษาของมารดา	-.120	.173
อาชีพของบิดา	.097	.268
อาชีพของมารดา	.055	.529
สาขาวิชา	.011	.899
ชั้นปีที่ศึกษา	-.071	.420

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (2-tailed)

จากตารางที่ 7 พบว่ามีปัจจัยส่วนบุคคลเพียง 1 ปัจจัยเท่านั้นที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษานั้นคือ การศึกษาของบิดา เนื่องจากบิดาเป็นหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา(อ้างอิงจากตารางที่ 1) ที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เข้ามาโดยอาศัยหลักกรรมทางพุทธศาสนาเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหา ซึ่งอาจทำให้นักศึกษาได้ซึมซับความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 จากบิดา ซึ่งสอดคล้องกับรัชดากร พลภักดี (2004 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การศึกษาของบิดาส่งผลต่อทักษะการคิดนอกกรอบของนักศึกษา ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนาของนักศึกษา ศาสนาของบิดา ศาสนาของมารดา การศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษาที่เหมือนหรือแตกต่างกันไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 เหมือนหรือแตกต่างกันแต่อย่างใด

3.2 ประสพการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

ตารางที่ 8 แสดงประสพการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

กิจกรรม	r	p
การเวียนเทียน	-.017	.849
การตักบาตร	-.059	.504
การฟังเทศน์	-.007	.935
การสวดมนต์	-.032	.719
การบวชชีพราหมณ์	-.019	.833
การบวชเณร	-.015	.864
การบวชพระ	-.154	.079
การกินเจ	.119	.175
การนั่งสมาธิ	.033	.705
การเข้าค่ายคุณธรรม	.081	.360
การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา	-.122	.166

จากตารางที่ 8 พบว่าไม่มีกิจกรรมทางพุทธศาสนาใดเลยที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 นั่นคือ ไม่ว่านักศึกษาจะมีประสพการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาเหมือนหรือต่างกันก็ไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 เหมือนหรือต่างกันอย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมทางพุทธศาสนาที่นักศึกษาได้เข้าร่วมนั้น ไม่ได้มีการฝึกการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 อีกทั้งนักศึกษามักจะไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาบ่อยนัก

3.3 ความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

ตารางที่ 9 แสดงความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

ความรู้	r	p
คะแนนความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4	.004	.961

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ จากตารางที่ 9 พบว่า คะแนนความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 ไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 นั่นคือ ไม่ว่านักศึกษาจะมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 เท่ากันหรือ

แตกต่างกันก็ไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาเหมือนกันหรือต่างกันแต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษากำลังอยู่ในวัยรุ่นซึ่งมักจะใช้อารมณ์ ความรู้สึกในการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว มากกว่าการใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น วินิจฉัยต้นเหตุแห่งปัญหา และวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งปัญหานั้นอย่างจริงจัง (อ้างอิงจากตารางที่ 5) จึงทำให้ความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 ที่นักศึกษามีอยู่ไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 เลย

3.4 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหา

ด้วยอริยสัจ 4

ตารางที่ 10 แสดงเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

รายการ	r	p
1. ความไร้สาระ-มีคุณค่า	.231	.008**
2. ความโบราณ คร่ำครึ-ล้ำสมัย	.159	.069
3. ความไร้ประสิทธิภาพ-มีประสิทธิภาพ	.251	.004**
4. ความไร้ประสิทธิผล-มีประสิทธิผล	.260	.003**
5. ความแปลกไปจากเดิม-ทั่วไป	.050	.571
6. ความไม่เหมาะสม-เหมาะสม	.247	.005**
7. ความยุ่งยาก-ง่าย	.239	.006**
8. ความขาดเหตุผล-มีเหตุผล	.303	.000**
9. ความโง่-ฉลาด	.119	.177
10. ความมีข้อจำกัด-มีอิสระ	.227	.009**
11. ความลึกลับ-เชื่อมั่น	.158	.072
12. ความสับสน-แจ่มแจ้ง	.295	.001**
13. ความเข้าใจยาก-เข้าใจ-	.219	.012*
14. ความชักช้า-รวดเร็ว	.190	.030*
15. ความไม่คุ้มค่า-คุ้มค่า	.219	.012*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (2-tailed) การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 (2-tailed) และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 10 พบว่า มีเจตคติ 11 รายการจาก 15 รายการ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ได้แก่ ความมีเหตุผล ความเข้มแข็ง ความมีประสิทธิผล ความมีประสิทธิภาพ ความเหมาะสม ความง่าย ความมีคุณค่า ความมีอิสระ ความเข้าใจ ความคุ้มค่า และความรวดเร็ว นั่นคือนักศึกษาที่มีเจตคติแตกต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและมีเจตคติที่ดีต่อคำสอนของพระพุทธเจ้าเกี่ยวกับเรื่องอริยสัจ 4 ที่สอนให้คนรู้จักการแก้ปัญหา

3.5 วิธีการในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

ตารางที่ 11 วิธีการในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

รายการ	r	p
1. รับรู้ปัญหาอย่างมีสติ	.000	.997
2. ศึกษาค้นหา วิเคราะห์ สืบค้น และวินิจฉัยต้นเหตุแห่งปัญหา	.012	.890
3. วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งปัญหานั้น	-.099	.262
4. ค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา	-.010	.912
5. ยอมรับว่าการมีปัญหาเป็นเรื่องธรรมชาติ	.141	.109
6. ยอมรับปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา	.120	.173
7. ยอมรับว่าปัญหาแก้ไข ป้องกัน ได้	.122	.166
8. ยอมรับว่าวิธีการแก้ปัญหาที่พิสูจน์แล้วว่าได้ผลเป็นหนทางในการป้องกันปัญหา	-.017	.843
9. รู้ว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ควรรับรู้และกล้าที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา	.063	.474
10. ต้องควบคุมเหตุปัจจัยต่าง ๆ เพื่อที่จะแก้ปัญหา	-.047	.595
11. รับรู้และเก็บปัญหาอยู่ภายในใจ	-.032	.717
12. รับรู้ว่าจะต้องหาหรือสร้างมาตรการเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก	.060	.497
13. รับรู้ที่ปัญหาได้เกิดขึ้นแล้วและจะต้องหาทางแก้ไข	.155	.077
14. รับรู้ว่าได้มีการควบคุมปัญหานั้นแล้ว	.089	.311
15. รับรู้ที่ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ได้ถูกแก้ไขแล้ว	.083	.347
16. รับรู้ที่ได้มีการป้องกันการเกิดปัญหาอย่างเต็มที่แล้ว	.006	.943

จากตารางที่ 11 พบว่าไม่มีวิธีการแก้ปัญหาใดเลยที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 นั่นคือ ไม่ว่านักศึกษาจะมีวิธีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 เหมือนกันหรือต่างกันก็ไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาเหมือนกันหรือแตกต่างกันแต่อย่างใด เนื่องจากนักศึกษาไม่ได้มีการแก้ปัญหาคือการใช้อริยสัจ 4 บ่อยเท่าใดนักอีกทั้งนักศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหาคืออริยสัจ 4 ค่อนข้างต่ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์อุดรธานี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา เพื่อศึกษาประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 เจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 และวิธีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา เพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางในการที่จะแก้ปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4 ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดย

ประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม 131 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม และแบบทดสอบซึ่งประกอบด้วย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา แบบสอบถามประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 แบบวัดเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 แบบสอบถามวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 และแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4 สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson Product Moment

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษานักศึกษานักศึกษามีจำนวนเกือบเท่ากัน นักศึกษาเกินครึ่งมีอายุ 21 และ 22 ปี รองลงมา คือ 21 ปี อายุต่ำสุด 20 ปีและอายุสูงสุด 24 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด นักศึกษาเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.2) บิดาและมารดาของนักศึกษาเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.9 และ 97.7) บิดาและมารดาของนักศึกษาเกือบสามในสี่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 60.3 และ 71.8) บิดาและมารดาของนักศึกษาเกินครึ่งมีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 55.7 และ 56.5) นักศึกษากว่าครึ่งหนึ่งกำลังเรียนอยู่ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (ร้อยละ 52.7) และอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 58.0)

นักศึกษเกือบทั้งหมดมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา โดยการเวียนเทียนและการตักบาตรมากที่สุด (ร้อยละ 95.4) รองลงมาคือการฟังเทศน์และสวดมนต์ (ร้อยละ 93.9) การนั่งสมาธิและการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา (ร้อยละ 92.4) การเข้าค่าย

คุณธรรม (ร้อยละ 82.4) ส่วนประสบการณ์อื่น ๆ เช่น การบวชเณร การกินเจ การบวชชีพรหมณ์ การบวชพระ มีเพียงเล็กน้อย

นักศึกษาเกินครึ่งมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 อยู่ในช่วง 7-10 คะแนน เกือบหนึ่งในสี่ของนักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนอยู่ในช่วง 4-6 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งหมด คือ 6.96 คะแนน นักศึกษาได้รับคะแนน 10 คะแนนเต็มมากที่สุด คะแนนต่ำสุดของนักศึกษาคือ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุดคือ 10 คะแนน

นักศึกษาเห็นว่าการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4 นั้นมีคุณค่า มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม มีเหตุผล มีความฉลาด มีความคุ้มค่า ก่อนข้างลำสมัย ก่อนข้างมีประสิทธิผล ก่อนข้างทั่วไป ก่อนข้างง่าย ก่อนข้างมีอิสระ ก่อนข้างเชื่อมั่น ก่อนข้างแจ่มแจ้ง ก่อนข้างเข้าใจ และก่อนข้างรวดเร็ว

จากวิธีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ทั้งหมด 16 รายการ มีเพียง 6 รายการเท่านั้นที่นักศึกษาใช้ในการแก้ปัญหาย่อย ได้แก่ยอมรับว่าการมีปัญหาคือเป็นเรื่องธรรมชาติ ยอมรับว่าปัญหาแก้ได้ ป้องกันได้ รู้ว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ควรรับรู้และกล้าที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา รับรู้ว่าปัญหาได้เกิดขึ้นแล้วและจะต้องหาทางแก้ไข ค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา ยอมรับปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา และมีรายการ 10 รายการที่นักศึกษาใช้ในการแก้ปัญหาย่างไรก็ได้แก่ รับรู้ปัญหาอย่างมีสติ ยอมรับว่าวิธีการแก้ปัญหานั้นพิสูจน์แล้วว่าได้ผลเป็นหนทางในการป้องกันปัญหา รับรู้และเก็บปัญหาอยู่ภายในใจ รับรู้ว่าต้องหาหรือสร้างมาตรการเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก รับรู้ว่าได้มีการควบคุมปัญหานั้นแล้ว รับรู้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นได้ถูกแก้ไขแล้ว รับรู้ว่าได้มีการป้องกันการเกิดปัญหาอย่างเต็มที่แล้ว ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และวินิจฉัยต้นเหตุแห่งปัญหา วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งปัญหานั้น

นักศึกษาเกินครึ่งมีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหายุ่งอยู่ในช่วง 5-8 คะแนน และหนึ่งในสี่ของนักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนอยู่ในช่วง 9-12 คะแนน และไม่มีนักศึกษาคนใดเลยที่มีคะแนนอยู่ในช่วง 17-20 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งหมดคือ 7.80 คะแนน นักศึกษาได้รับคะแนน 8 คะแนนมากที่สุด คะแนนต่ำสุดคือ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุด คือ 16 คะแนน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษาในด้านปัจจัยส่วนบุคคลมีเพียง 1 ตัวแปรเท่านั้นที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษานั้นคือ การศึกษาของบิดา ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนาของนักศึกษา ศาสนาของบิดา ศาสนาของมารดา การศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษา ไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4

ส่วนปัจจัยสนับสนุนนั้นมีเพียง 11 ตัวแปรจากเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 คือ ความมีเหตุผล ความแจ่มแจ้ง ความมีประสิทธิผล ความมีประสิทธิภาพ ความเหมาะสม ความง่าย

ความมีคุณค่า ความมีอิสระ ความเข้าใจ ความคุ้มค่า และ ความรวดเร็ว ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา คะแนนความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4 และวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ไม่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 แต่อย่างใด

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

แนวทางในการแก้ปัญหาด้วยการใช้อริยสัจ 4 ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายด้านในการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษา และบุคคลทั่วไปมีการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ดังนี้

1. ด้านครอบครัว

จากผลการวิจัยจะพบว่าการศึกษาของบิดาเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษาดังนั้น ครอบครัวเป็นหน่วยเล็กหน่วยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักธรรมอริยสัจ 4 เข้ามาช่วย การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับครอบครัว เช่น การสนทนาเกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4 ภายในครอบครัว การช่วยกันวิเคราะห์หาสาเหตุ ปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไข ก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถทำให้คนในครอบครัว โดยเฉพาะบุคคลที่อยู่ในวัยรุ่นในครอบครัวได้ตระหนักถึงแนวทางในการแก้ปัญหา 1 ได้อย่างถูกต้อง

2. ด้านสถานศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วเจตคติเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ของนักศึกษา ดังนั้น ผู้สอนและผู้เรียนควรร่วมกันศึกษาถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 ในสถานศึกษา โดยการส่งเสริมการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้กระบวนการอริยสัจ 4 หรือส่งเสริมการนำวิธีการอริยสัจ 4 ไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์กร

3. ด้านสังคม

ควรมีการจัดพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับหลักธรรมเรื่อง อริยสัจ 4 ตลอดทั้งแนวทางปฏิบัติเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการปรับปรุงแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาเนื่องจากมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

2. ควรมีการศึกษาถึงแนวทางในการแก้ปัญหาโดยวิธีการอื่น ๆ เช่น การแก้ปัญหาด้วยการคิดแบบ Six Hats การแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้หลักธรรมอื่น ๆ เช่น อิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ 4 และการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์
5. ควรมีการศึกษากับประชากรอื่น เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กิตติ กล่อมเกลี้ยง. 2532. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนวิทยาศาสตร์โดยมีการใช้สถานการณ์ฝึกกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐานกับไม่มีการใช้สถานการณ์ฝึกกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ก้องเกียรติ โอภาสวงการ. 2531. ศิลปะการแก้ปัญหา. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2544. หลักสูตรการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทะเบียนและประมวลผล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน .2523. ธรรมชาติของทัศนคติกับการวัดทัศนคติ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

น้อยทิพย์ ศัสตราศาสตร์. 2521. การศึกษาความสัมพันธ์ของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นมูลฐานกับความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญถึง สมศรี. 2533. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์กับการคิดเป็นของนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษาในสหวิทยาลัยอีสานใต้. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2539. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2544. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ประยุทธ์ ปยุตโต. 2532. สารสำคัญของพุทธธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เบิกมาน.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิไลลักษณ์ ศิลประเสริฐ. 2546. การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยการทำกิจกรรมโครงการวิทยาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

รศนา อัชชะกิจ. 2535. กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจเชิงวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์

ศักดิ์ สุนทรเสณี. 2531. เจตคติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา

ศุภวรรณ งามแสง. 2546. การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สายรุ้ง เพชรสัมพันธ์. 2543. การศึกษาเจตคติที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาลี้่วงแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2536. ผลการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

Allport , G. W. 1935. **A handbook of Social Psychology**. Clark University Press : Worcester Mass.

Gabrielli, R. B. 1972. **A Study of the characteristics of Pre-Service Teachers Identified on an Experimental Instrument as High or Low in Problem Solving Ability**. Unpublication Dissertation Abstracts International. 32(1) : 5650-A.

Norton, R.T. 1972. **A Developmental Study in Assessing Children to Solve Problems in Science**. Unpublication Dissertation Abstracts International. 33(1) : 204-A.

Shaw, Terry J. 1978. **The Effect of Problem-Solving Training in Science Upon tisation of Problem Solving Skill in Science and Social Studied**. Unpublication Dissertation Abstracts International 9(38) : 5227-A.

Travers, John F. 1979. **A Test of Pupil Preference for Problem Solving Situation in Junior High School Mathematics. The Journal of Experimental Education.** 4:9-18.

Retrieved June 1, 2005 from

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2>

Retrieved December 10, 2005 from http://hu.swu.ac.th/ph/philosophy_epistemology.htm

Retrieved December 10, 2005 from <http://vod.msu.ac.th/0503765/unit3/psycho1.html>

Retrieved January 15, 2006 from <http://wbc.msu.ac.th/wbc/edu/0504304/lesson7.htm#4>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามฉบับที่.....

แบบสอบถามและแบบทดสอบงานวิจัยเรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4 ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบ

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. แบบสอบถามและแบบทดสอบมีทั้งสิ้น 6 ตอนดังต่อไปนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน
ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา
ตอนที่ 3 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4
ตอนที่ 4 แบบวัดเจตคติในการแก้ปัญหาโดยใช้หลักอริยสัจ 4
ตอนที่ 5 แบบสอบถามวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4
ตอนที่ 6 แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4
3. โปรดพิจารณาตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบทุกข้อตามความเป็นจริงทั้งนี้เพื่อ
ความสมบูรณ์และถูกต้องของการศึกษาวิจัย
4. คำตอบและความคิดเห็นของท่านจะมีค่ายิ่งและถูกสงวนไว้เป็นความลับโดยจะใช้
ประโยชน์เพื่องานวิจัยซึ่งจะไม่ทำให้ท่านเกิดความเสียหายใดใด

ขอขอบพระคุณ

รัชดากร พลภักดี

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน

คำแนะนำ กรุณาใส่เครื่องหมาย / หน้า หรือตอบคำถามลงในช่องว่าง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ _____ ปี

3. ศาสนา

พุทธ

คริสต์

อิสลาม

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

4. บิดานับถือศาสนา

พุทธ

คริสต์

อิสลาม

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

5. มารดานับถือศาสนา

พุทธ

คริสต์

อิสลาม

อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

6. ระดับการศึกษาของบิดา

ระดับประถมศึกษา

ระดับอาชีวศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา

ระดับอุดมศึกษา

อื่น ๆ (ระบุ) _____

7. ระดับการศึกษาของมารดา

ระดับประถมศึกษา

ระดับอาชีวศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา

ระดับอุดมศึกษา

อื่น ๆ (ระบุ) _____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. อาชีพของบิดา

- รับราชการ
- เกษตรกร
- พนักงานบริษัท
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- รับจ้าง
- ธุรกิจส่วนตัว
- ไม่ได้ประกอบอาชีพ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

9. อาชีพของมารดา

- รับราชการ
- เกษตรกร
- พนักงานบริษัท
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- รับจ้าง
- ธุรกิจส่วนตัว
- ไม่ได้ประกอบอาชีพ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

10. สาขาวิชา

- เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช
- เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์
- อุตสาหกรรมเกษตร

11. ชั้นปีที่กำลังศึกษา

- ปีที่ 1
- ปีที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

คำแนะนำ

1. กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านขวามือ
2. หากกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาใดที่ท่านเคยเข้าร่วมแต่ไม่ได้ระบุลงในช่องรายการทางซ้ายมือ กรุณาเขียนกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ท่านเคยเข้าร่วมในช่องรายการทางซ้ายมือและใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องการเข้าร่วมกิจกรรมทางขวามือด้วย

กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	การเข้าร่วมกิจกรรม	
	เคย	ไม่เคย
1. การเวียนเทียน		
2. การตักบาตร		
3. การฟังเทศน์		
4. การสวดมนต์		
5. การบวชชีพราหมณ์		
6. การบวชเณร		
7. การบวชพระ		
8. การกินเจ		
9. การนั่งสมาธิ		
10. การเข้าค่ายคุณธรรม		
11. การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา		
12.		
13.		
14.		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4

คำแนะนำ จงวงกลมล้อมรอบข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือธรรมะที่ช่วยในการแก้ปัญหา.
 - ก. อิทธิบาท 4
 - ข. พรหมวิหาร 4
 - ค. อริยสัจ 4
 - ง. สังคหวัตถุ 4

2. ข้อใดคือ อริยสัจ 4
 - ก. ทุภขั สมุทัย นิโรธ มรรค
 - ข. ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตา
 - ค. ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา
 - ง. เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

3. ข้อใดคือความหมายของคำว่า ทุภขั
 - ก. ปัญหาหรือภาวะที่แฝงด้วยความบีบคั้น ขัดแย้ง ขัดข้อง มีความบกพร่อง ไม่สมบูรณ์
 - ข. กระบวนการที่มีการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และนิจยต้นเหตุแห่งปัญหา
 - ค. การใช้ความคิด ปัญญาในการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งปัญหา
 - ง. แนวทางการแก้ปัญหา

4. ข้อใดคือความหมายของคำว่า สมุทัย
 - ก. ปัญหาหรือภาวะที่แฝงด้วยความบีบคั้น ขัดแย้ง ขัดข้อง มีความบกพร่อง ไม่สมบูรณ์
 - ข. กระบวนการที่มีการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และนิจยต้นเหตุแห่งปัญหา
 - ค. การใช้ความคิด ปัญญาในการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งปัญหา
 - ง. แนวทางการแก้ปัญหา

5. ข้อใดคือความหมายของคำว่า นิโรธ
 - ก. ปัญหาหรือภาวะที่แฝงด้วยความบีบคั้น ขัดแย้ง ขัดข้อง มีความบกพร่อง ไม่สมบูรณ์
 - ข. กระบวนการที่มีการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และนิจยต้นเหตุแห่งปัญหา
 - ค. การใช้ความคิด ปัญญาในการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งปัญหา
 - ง. แนวทางการแก้ปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ข้อใดคือความหมายของคำว่า มรรค

- ก. ปัญหาหรือภาวะที่แฝงด้วยความบีบคั้น ชัดแจ้ง ชัดช้อง มีความบกพร่อง ไม่สมบูรณ์
- ข. กระบวนการที่มีการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และนิจันต์ต้นเหตุแห่งปัญหา
- ค. การใช้ความคิด ปัญญาในการวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุแห่งปัญหา
- ง. แนวทางในการแก้ปัญหา

7. “การมีความขัดแย้งในตัวเองและวิตกกังวลในการเลือกแนวทางชีวิตในด้านการศึกษาหรืออาชีพ” ตรงกับอริยสัจ 4 ในข้อใด

- ก. ทุกข์
- ข. สมุทัย
- ค. นิโรธ
- ง. มรรค

8. “การเรียนรู้มาอย่างผิด ๆ ขาดเหตุผลอันเนื่องมาจากค่านิยม ทักษะคิด และการอบรม” ตรงกับอริยสัจ 4 ในข้อใด

- ก. ทุกข์
- ข. สมุทัย
- ค. นิโรธ
- ง. มรรค

9. “การค้นหาตนเองและยอมรับความสามารถของตนเอง เพื่อที่จะพัฒนาความสามารถของตนเอง” ตรงกับอริยสัจ 4 ในข้อใด

- ก. ทุกข์
- ข. สมุทัย
- ค. นิโรธ
- ง. มรรค

10. “การค้นพบจุดมุ่งหมายของตนเองและดำเนินในวิถีทางที่จะพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติ” ตรงกับอริยสัจ 4 ในข้อใด

- ก. ทุกข์
- ข. สมุทัย
- ค. นิโรธ
- ง. มรรค

ตอนที่ 4 แบบวัดเจตคติในการแก้ปัญหาโดยใช้หลักอริยสัจ 4

คำแนะนำ กรุณาใส่เครื่องหมาย X ลงบนสเกลตามความรู้สึกของท่านบนคำคุณศัพท์คู่แต่ละคู่ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การไปวัดเป็นสิ่งที่.....

งมง่าย _____ : _____ : **X** : _____ : _____ : _____ มีเหตุผล

ท่านคิดว่าการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4 เป็นการแก้ปัญหาที่.....

ไร้สาระ	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	มีคุณค่า
โบราณ คร่ำครึ	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	ล้ำสมัย
ไร้ประสิทธิภาพ	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	มีประสิทธิภาพ
ไร้ประสิทธิผล	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	มีประสิทธิผล
แปลกไปจากเดิม	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	ทั่วไป
ไม่เหมาะสม	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	เหมาะสม
ยุ่งยาก	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	ง่าย
ขาดเหตุผล	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	มีเหตุผล
โง่	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	ฉลาด
จำกัด	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	อิสระ
ลังเล	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	เชื่อมั่น
สับสน	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	แจ่มแจ้ง
เข้าใจยาก	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	เข้าใจง่าย
ชักช้า	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	รวดเร็ว
ไม่คุ้มค่า	_____ : _____ : _____ : _____ : _____	คุ้มค่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 แบบสอบถามวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4

คำแนะนำ กรุณาอ่านข้อความแต่ละรายการแล้วใส่เครื่องหมาย / ในช่องว่างของแต่ละรายการ
ทางขวามือของท่านซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ไม่เคย	หมายถึง	ท่านไม่เคยได้ใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีการนี้เลย
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ท่านได้เคยใช้วิธีการนี้แก้ปัญหาประมาณ 2-3 ครั้ง ใน 10 ครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ท่านได้เคยใช้วิธีการนี้แก้ปัญหาประมาณ 4-5 ครั้ง ใน 10 ครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ท่านได้เคยใช้วิธีการนี้แก้ปัญหาประมาณ 6-7 ครั้ง ใน 10 ครั้ง
สม่ำเสมอ	หมายถึง	ท่านได้เคยใช้วิธีการนี้แก้ปัญหาประมาณ 8-9 ครั้ง ใน 10 ครั้ง

รายการ เมื่อท่านมีปัญหาท่านจะ.....	ความถี่ในการปฏิบัติ				
	ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	บางครั้ง	บ่อย	สม่ำเสมอ
1. รับรู้ปัญหาอย่างมีสติ					
2. ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สืบค้น และวินิจฉัย ต้นเหตุแห่งปัญหา					
3. วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ แห่งปัญหานั้น					
4. ค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา					
5. ยอมรับว่าการมีปัญหาคือเป็นเรื่องธรรมชาติ					
6. ยอมรับปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหา					
7. ยอมรับว่าปัญหาแก้ได้ ป้องกันได้					
8. ยอมรับว่าวิธีการแก้ปัญหาที่พิสูจน์แล้วว่า ได้ผลเป็นหนทางในการป้องกันปัญหา					
9. รู้ว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ควรรับรู้และกล้าที่จะ เผชิญหน้ากับปัญหา					
10. ต้องควบคุมเหตุปัจจัยต่าง ๆ เพื่อที่จะ แก้ปัญหา					
11. รับรู้และเก็บปัญหาอยู่ภายในใจ					
12. รับรู้ว่าต้องหาหรือสร้างมาตรการเพื่อไม่ให้ เกิดปัญหาขึ้นอีก					

รายการ เมื่อท่านมีปัญหาท่านจะ.....	ความถี่ในการปฏิบัติ				
	ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	บางครั้ง	บ่อย	สม่ำเสมอ
13. รับรู้ว่าปัญหาได้เกิดขึ้นแล้วและจะต้องหาทางแก้ไข					
14. รับรู้ว่าได้มีการควบคุมปัญหานั้นแล้ว					
15. รับรู้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นได้ถูกแก้ไขแล้ว					
16. รับรู้ว่าได้มีการป้องกันการเกิดปัญหาอย่างเต็มที่แล้ว					

ตอนที่ 6 แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักอริยสัจ 4

คำแนะนำ จงวงกลมล้อมรอบข้อที่ท่านเห็นด้วยที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ชาวคนหนึ่งเป็นหนี้พ่อค้าในหมู่บ้าน โชคดีที่ชาวนามีลูกสาวสวยและฉลาด พ่อค้าชอบลูกสาวชาวนามาก แต่ลูกสาวไม่ชอบพ่อค้าคนนี้เลย ดังนั้นพ่อค้าจึงยื่นข้อต่อรองให้กับชาวนามว่า เขามีลูกหินสีดำอยู่ 1 ลูก และลูกหินสีขาวอยู่ 1 ลูกในถุง หากลูกสาวชาวนามหยิบได้ลูกหินสีขาวเขาจะปลดหนี้ให้กับชาวนามทั้งหมดทันที หากลูกสาวชาวนามหยิบได้ลูกหินสีดำ ลูกสาวชาวนามจะต้องแต่งงานกับพ่อค้าทันที อย่างไรก็ตามเมื่อแต่งงานไปแล้วเขาก็จะปลดหนี้ให้กับชาวนามซึ่งอยู่ในฐานะพ่อตา ก่อนหน้าที่ลูกสาวชาวนามจะทำการเลือกลูกหินนั้น ลูกสาวชาวนามสืบทราบว่าพ่อค้าใช้กลโกงด้วยการนำลูกหินสีดำ 2 ก้อนใส่ในถุงแล้วให้ลูกสาวชาวนามเลือก จากเหตุการณ์นี้ท่านคิดว่า

1.1 อะไรคือปัญหา

ก. พ่อค้าใช้กลโกง

ข. ชาวนามต้องการปลดหนี้

ค. ลูกสาวชาวนามไม่อยากแต่งงานกับพ่อค้า

ง. ข้อ ก และ ข

จ. ถูกทุกข้อ

1.2 สาเหตุแห่งปัญหานี้คืออะไร

ก. พ่อค้าอยากแต่งงานกับลูกสาวชาวนาม

ข. ลูกสาวไม่ชอบพ่อค้า

ค. ชาวนามเป็นหนี้

ง. ข้อ ก และ ค

จ. ถูกทุกข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 สิ่งที่ต้องถูกแก้ไขในปัญหานี้คืออะไร

- ก. หนี้สินของชาวนา ข. กลโกงของพ่อค้า
 ค. ความกตัญญูของลูกสาวชาวนา ง. ข้อ ก และ ข
 จ. ถูกทุกข้อ

1.4 วิธีการในการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาคืออะไร

- ก. ลูกสาวแต่งงานกับพ่อค้า ข. พ่อค้าไม่ใช่กลโกง
 ค. ชาวนาทำงานอย่างหนักเพื่อปลดหนี้ให้แก่พ่อค้าทั้งหมด ง. ข้อ ข และ ค
 จ. ถูกทุกข้อ

2. ชาวนาคนหนึ่งมีหมู 2 ตัว หมูทั้งสองตัวนั้นเป็นพ่อหมูและลูกหมูตัวเมีย หนึ่งปีต่อมาพ่อหมูได้ตายลงและลูกหมูตัวเมียได้โตขึ้นมากสามารถที่จะผสมพันธุ์กับหมูตัวผู้ตัวอื่นได้ ชาวนาต้องการที่จะมีหมูมากขึ้นกว่าเก่า เขาจึงนำหมูตัวเมียนี้อย่างฟาร์มแห่งหนึ่งซึ่งเป็นฟาร์มเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่มีหมูตัวผู้ซึ่งพร้อมที่จะผสมพันธุ์ เมื่อเจ้าของฟาร์มแห่งนั้นได้เห็นหมูตัวเมียนี้ เขาปฏิเสธที่จะให้หมูตัวเมียของชาวนามาผสมพันธุ์กับหมูตัวผู้ของเขา จากเหตุการณ์นี้ท่านคิดว่า

2.1 อะไรคือปัญหา

- ก. เจ้าของฟาร์มไม่ให้หมูของตนเองผสมพันธุ์กับหมูของชาวนา
 ข. ชาวนาต้องการให้หมูของตนเองผสมพันธุ์กับหมูของเจ้าของฟาร์ม
 ค. มีหมูตัวเมียเพียงตัวเดียวไม่สามารถมีลูกเพิ่มได้
 ง. ข้อ ก และ ข
 จ. ถูกทุกข้อ

2.2 สาเหตุแห่งปัญหานี้คืออะไร

- ก. ชาวนาอยากมีหมูมากขึ้นกว่าเดิม
 ข. เจ้าของฟาร์มไม่มีน้ำใจ
 ค. หมูตัวผู้ของชาวนาตาย
 ง. ข้อ ก และ ข
 จ. ถูกทุกข้อ

2.3 สิ่งที่ต้องถูกแก้ไขในปัญหานี้คืออะไร

- ก. ความมีน้ำใจของเจ้าของฟาร์ม
- ข. ความอยากมีหมูเพิ่มมากขึ้นของชาวนา
- ค. การมีหมูตัวเมียเพียงตัวเดียว
- ง. ก และ ข
- จ. ถูกทุกข้อ

2.4 วิธีการในการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาคืออะไร

- ก. ชาวนาหยุดความอยากมีหมูเพิ่มมากขึ้น
- ข. เจ้าของฟาร์มให้น้ำเชื้อหมูตัวผู้ของเขาแก่ชาวนา
- ค. Cloning หมูตัวเมียของชาวนา
- ง. ก และ ข
- จ. ถูกทุกข้อ

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ตารางวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

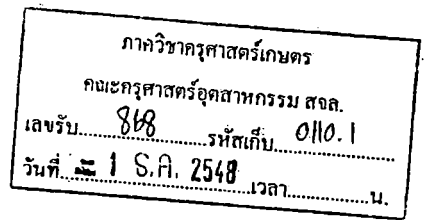
รายการ	ค่าความ เชื่อมั่น	ความหมาย	คุณภาพ
แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักอริยสัจ 4	0.82	สูง	ดี
แบบวัดเจตคติที่มีต่อการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4	0.94	สูง	ดี
แบบสอบถามวิธีการในการแก้ปัญหาด้วยหลักอริยสัจ 4	0.89	สูง	ดี
แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาคำการใช้หลักอริยสัจ 4	0.40	ปานกลาง	พอใช้

ตารางวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับอริยสัจ 4

ข้อที่	ความยากง่าย		อำนาจจำแนก	
	ค่าความ ยากง่าย	ความหมาย	ค่าอำนาจ จำแนก	ความหมาย
1	0.78	ง่าย	0.21	พอใช้ได้แต่ควร ปรับปรุง
2	0.87	ง่ายมาก	0.13	ไม่ดีต้องตัดทิ้งหรือ ปรับปรุงใหม่
3	0.84	ง่ายมาก	0.15	ไม่ดีต้องตัดทิ้งหรือ ปรับปรุงใหม่
4	0.64	ง่าย	0.35	ดีพอสมควร
5	0.66	ง่าย	0.33	ดีพอสมควร
6	0.71	ง่าย	0.28	พอใช้ได้แต่ควร ปรับปรุง
7	0.72	ง่าย	0.27	พอใช้ได้แต่ควร ปรับปรุง
8	0.51	ปานกลาง	0.48	ดีมาก
9	0.49	ปานกลาง	0.50	ดีมาก
10	0.67	ง่าย	0.32	ดีพอสมควร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร โทร. 3699, 6072

ที่

วันที่ 1 ธันวาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตขอข้อมูลจากนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

เรียน หัวหน้าภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย

1. แบบสอบถามเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการแก้ปัญหาด้วยวิธีสัจ 4 ของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เนื่องด้วย ดิฉันนางสาวรัชดากร พลภักดี อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ได้รับทุนวิจัยจากสมาคมนักวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการแก้ปัญหาด้วยวิธีสัจ 4 ของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” จึงมีความประสงค์จะขอข้อมูลจากนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรในการตอบแบบสอบถามดังตัวอย่างแบบสอบถามที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตจักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

รชดากร พลภักดี
(นางสาวรัชดากร พลภักดี)
อาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

ดร.อนุช.ในอีกเนนคชไต

ส.ค.

1 พ.พ. 48

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ-นามสกุล : นางสาวรัชดากร พงษ์ภักดี

: MS.RATCHADAKORN PHONPAKDEE

2. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

3. หน่วยงาน

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบ การศึกษา	ระดับ ปริญญา (ตรี/โท/เอก)	อักษรย่อปริญญา และชื่อเต็ม	สาขาวิชา/วิชาเอก	ชื่อสถาบันการศึกษา และประเทศ
2537	ตรี	วทบ.(ศึกษาศาสตร์-เกษตร) วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-เกษตร)	ศึกษาศาสตร์-เกษตร	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์/ ประเทศไทย
2539	โท	วทม.(เกษตรศาสตร์) วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)	ครุศาสตร์เกษตร	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์/ ประเทศไทย
2547	เอก	Ph.D.(Agricultural Education) Doctor of Philosophy (Agricultural Education)	Agricultural Education	University of the Philippines Los Banos/ Philippines

5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

5.1 การจัดการเรียนการสอน

5.2 จิตวิทยาการสอน

5.3 ด้านการจัดการ

5.4 การประเมินผล

5.5 เศรษฐศาสตร์ทางการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ประสพการณ์งานวิจัย

6.1 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้วและเผยแพร่ นอกเหนือไปจากวิทยานิพนธ์

ชื่อแผนงานวิจัยและ/หรือโครงการวิจัย	ปีที่พิมพ์	การเผยแพร่	สถานภาพ ในการทำวิจัย
1. สภาพการจัดการสอนการเรียนรู้การฝึกหัดครู เกษตร ในสถานศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง	2543	วารสาร ศึกษาศาสตร์ ปริทัศน์ ปีที่ 6, ฉบับที่ 1, มกราคม-เมษายน , 2544	ผู้ร่วมวิจัย
2. ปัญหาและความต้องการพัฒนาฟาร์มสาธิต พืชผักและเห็ด ของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา และเทคนิคศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ, ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง	2544	วารสาร ศึกษาศาสตร์ ปริทัศน์ ปีที่ 18, ฉบับที่ 1, มกราคม-เมษายน , 2546	ผู้ร่วมวิจัย

งานวิจัยที่กำลังทำ

ชื่อแผนงานวิจัยและ/หรือโครงการวิจัย	สถานภาพในการ ทำวิจัย
การศึกษาระงานวิจัยทางการศึกษาเกษตร	ผู้ร่วมวิจัย
การสำรวจความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษากษेत्र	ผู้ร่วมวิจัย
การวิเคราะห์ทักษะการคิดนอกกรอบของสมาชิกองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่ง ประเทศไทย : กรณีศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา	หัวหน้าโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้